

La Creangă

Almanah literar

Nr. 33

Chișinău 2019

*“...Oare nu-i păcat de Dumnezeu să nu ne mai
vedem noi, așa din când în când?...”*
(Corespondență. Ion Creangă)

Baștina-Radog S.R.L.

Tel.: 29-41-00, 29-40-95

Realizatori:
Claudia Balaban
Claudia Gurschi
Claudia Partole

Concursul „La izvoarele înțelepciunii”, ediția a XXVIII-a

Ioan Slavici – un Balzac al satului românesc

Printre numeroasele concursuri organizate de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, care au prins cu adevărat rădăcini, devenind tradiționale, se numără și Concursul internațional de lectură „La izvoarele înțelepciunii”. Fiind organizat în colaborare cu Uniunea Scriitorilor din RM, Direcția Generală Educație, Tineret și Sport din mun. Chișinău, Asociația Obștească „Fondul Copiilor din RM”, Secția Națională IBBY din RM, precum și Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Iași, Inspectoratul Școlar Județean Iași,

Biblioteca Județeană „Gheorghe Asachi” Iași, concursul vine să sporească interesul copiilor din Republica Moldova și din România pentru lectură, în special pentru lecturile extracurriculare, și plăcerea de a citi, formând astfel tineri cu o cultură comunicățională și literară de bază, capabili să-și utilizeze în mod eficient și creativ capacitățile proprii.

Organizat în patru etape, și, nefiind obligatoriu ca elevii să dețină performanțe deosebite la disciplina limba și literatura română, de a se manifesta.

În anul 2018, Concursul „La izvoarele înțelepciunii” a înregistrat cea de a XXVIII-a ediție și a fost dedicat scriitorului Ioan Slavici, unul dintre cei mai importanți scriitori români ai generației de aur de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, de la a cărui naștere s-au împlinit 170 de ani.

Celebrul său roman „Mara” precum și nuvelele „Moara cu noroc”, „Popa Tanda”, „Budulea Taichii”, „Scormon”, „Gura satului”, „Pădureanca”, „Bobocel”, „Vecinii I (Baciu)”, „Vecinii II (Paraschiv Ciulic)”, „O viață pierdută”, „Comoara” au fost citite și recitate de numeroși elevi din clasele a IX-a – a XI-a din Republica Moldova și județul Iași, România. Grație participării la concurs, mulți dintre ei au descoperit lumea fascinantă a operelor prozatorului și au aflat informații interesante despre viața și activitatea sa.

După susținerea cu succes a primelor două etape (locală și raională/municipală), în etapa a treia, republicană, a concursului s-au calificat 67 de elevi din 53 de localități ale Republicii Moldova.

La deschiderea evenimentului Claudia Balaban, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, a adresat un cuvânt de salut celor prezenți, însoțit de cuvinte de încurajare pentru concurenți.

În cadrul acestei etape, participanții au avut de susținut două probe de concurs. La prima probă, în scris, ei au răspuns la un test cu 15 întrebări referitoare la biografia și creația scriitorului. La proba a doua, orală, au comentat câte un fragment din operele recomandate.

Evenimentul în sine a fost un prilej de bucurie. Bucurie atât pentru participanții care au avut posibilitatea să-și demonstreze cunoștințele în materie de Ioan Slavici și să se întâlnească cu literatura, una aparent veche, dar care și-a păstrat actualitatea peste ani, cât și pentru membrii juriului, care au constatat că interesul pentru literatură există.

Juriul, prezidat de Adrian Ghicov, dr. hab., conf. univ., a rămas plăcut impresionat de prestația concurenților. Premiera s-a făcut într-un cadru festiv, cu prezența părinților, profesorilor și bibliotecarilor, clasamentul fiind influențat de rezultatele de la cele două probe: scris și oral. Au fost acordate 10 premii I, 10 premii II, 10 premii III și 37 de mențiuni. Pe locul întâi s-au clasat următorii elevi: Valeria Ciolac (cl. X, LT „M. Eminescu”, Bălți), Sorin Cenușa (cl. XI, LT „B. P. Hasdeu”, Bălți), Cătălin Loghin (cl. IX, Gimn. s. Marinici, Nisporeni), Camelia Irodoi (cl. IX, Gimn. s. Cotova, Drochia), Irina Stăvilă (cl. XI, LT „Ioan Sârbu”, s. Ignăței, Rezina), Alexandrina Garuța (cl. XI, LT „Iu. Hasdeu”, Chișinău), Iulian Moisei (cl. IX, Gimn. „M. Eminescu”, Cantemir), Eva Goian (cl. XI, LT „V. Alecsandri”, Ungheni), Alina Prichici (cl. IX, Gimn. s. Zahoreni, Orhei), Cătălina Sili (cl. XI, LT „M. Sadoveanu”, Călărași).

Etapă finală a concursului, ca și cea republicană, a avut loc la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. Au participat deținătorii premiului I în etapa republicană (Republica Moldova) și cea județeană (România). Concurenții s-au prezentat foarte bine, valorificând toate cunoștințele acumulate pe parcursul celor câteva luni de pregătire intensă pentru concurs. La proba scrisă ei au rezolvat un test cu întrebări deschise și cu variante de răspuns. La proba orală au avut drept sarcină de lucru să caracterizeze, într-un text propriu, câte un personaj din operele recomandate spre lectură, referindu-se la: tipul uman pe care-l reprezintă; două trăsături de caracter și ilustrarea fiecăreia prin câte un exemplu adecvat; exprimarea punctului de vedere personal argumentat despre personaj; raportarea, prin două argumente, la un alt personaj din literatura română.

La evaluarea răspunsurilor participanților, juriul, în următoarea componență: *președinți*: Adrian Ghișcov, dr. hab., conf. univ., Chișinău, RM; Emanuela Ilie, conf. univ. dr., Iași, România; *membri*: Claudia Balaban, director general al BNC „Ion Creangă”; Claudia Partole, scriitoare; Eugenia Bejan, director adjunct al BNC „Ion Creangă”; Mihaela Morariu, șef serviciu, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi”, Iași; Bogdan Mihai Mandache, redactor, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi”, Iași, a ținut cont nu doar de nivelul de cunoaștere de către concurenți a creației și biografiei scriitorului, dar și de modul cum gândesc și se exprimă.

Au fost acordate două premii I: Valeriei Ciolac (cl. a X-a, LT „M. Eminescu”, Bălți, RM) și Ioanei Bahrin (cl. a IX-a, Colegiul „Emil Racoviță”, Iași, România), două premii II: lui Cătălin Loghin (cl. a IX-a, Gimn. s. Marinici, Nisporeni, RM) și Elenei Balint (cl. a IX-a, Colegiul „Emil Racoviță”, Iași, România), două premii III: Alexandrinei Garuța (cl. a XI-a, LT „Iu. Hasdeu”, Chișinău, RM) și Andreei Agafiței (cl. a IX-a, Colegiul „Emil Racoviță”, Iași, România), precum și 14 mențiuni de participare. Pe lângă diplome, participanților li s-au oferit și premii bănești.

Participanții din RM au beneficiat și de o excursie în județul Piatra Neamț, România. Ei au vizitat mai multe obiective turistice, printre care sfintele mănăstiri: Voroneț, Putna, Neamț, Sihăstria, Secu, Dragomirna, Văratcă, Agapia, precum și Cetatea „Neamț”, Casa Memorială „Veronica Micle”, Casa Memorială „Ion Creangă”, Rezervația de zimbri „Dragoș Vodă” etc.

De la prima ediție și până în prezent, Concursul „La izvoarele înțelepciunii” a înregistrat un progres deosebit, contribuind la îmbogățirea spirituală și dezvoltarea personalității elevilor, lucru confirmat chiar de participanții la concurs: „Concursul de lectură „La izvoarele înțelepciunii” mi-a oferit ocazia să îmi dezvolt potențialul intelectual, mi-a stimulat dragostea față de carte și m-a făcut fan al operelor scriitorilor studiați. [...] Fiind o colecționară de sentimente și impresii, afirm cu certitudine că Concursul „La izvoarele înțelepciunii” conferă o variată modalitate de a crește intelectual, a-ți face noi prieteni virtuali – personaje literare, dar și reali – concurenții care în final îți devin oameni dragi sufletului, dar și o experiență cu multiple avantaje în viitor”. (Camelia Irodoi); „La izvoarele înțelepciunii” e concursul care reunește, într-o singură ființă, spirite pasionate de arta lecturii. E mai mult o colaborare, decât o competiție, cu oameni frumoși și cu cititori avizați, care promovează cu succes lectura și cunoașterea personalităților distinse în domeniu. Am avut parte de clipe memorabile, care m-au făcut să estimez rolul extraordinar al lecturii în dezvoltarea personalităților noastre, dar și importanța implicării active a tinerilor în devenire. Adresez sincere mulțumiri organizatorilor care au făcut posibilă existența concursului și sper ca tradiția să continue”. (Alina Prichici).

Prin Concursul „La izvoarele înțelepciunii” se dorește ca lectura să nu fie doar o competență dobândită într-un cadru instituționalizat, o activitate școlară obligatorie, ci să fie percepută ca o plăcere, o activitate valorizantă, utilă pentru a trăi mai bine, pentru a descoperi și reflecta mai profund asupra lumii.

Maria Harea,
șef secție „Dezvoltare în biblioteconomie
și știința informării”, Biblioteca Națională
pentru Copii „Ion Creangă”

Aurelian SILVESTRU

Exemplul morților

Câte minuni ne întunecă lumina! Câte zădărnicii ne fac nefericiți! Ce mare e durerea viselor la care renunțăm.

Când a sosit timpul să se despartă de învățătorul său, un discipol l-a întrebat:

- Acum, că trebuie să plec în lume, spuneți-mi, vă rog, cum ar fi mai bine să mă port cu oamenii?
- Du-te în cimitir și vei afla, i-a răspuns învățătorul. Dar, mai întâi, înjură morții.

Elevul a intrat în cimitir și, cu inima cât un purice, a făcut ceea ce l-a sfătuit maestrul, apoi s-a întors și a recunoscut:

- N-am priceput nimic.
- Dar ai făcut ce ți-am cerut?
- Întocmai.

Ai înjurat? Ai fost lipsit de bună-cuviință?

- Da.
- Și ei nu ți-au răspuns nimic?
- Nu.
- Atunci încearcă altfel: du-te în cimitir și prinde a-i lauda.

Tânărul a pășit printre morminte și, cu mult respect, a început să-i laude. Mai mult: i-a lingușit cu vorbe dulci, s-a închinat în fața lor, a sărutat țărâna.

- Ți-au spus ceva? s-a interesat învățătorul.
- Nu.

– Ei bine, iată sfatul meu: să fii ca dâșii. Să nu te lași influențat nici de oamenii care te laudă, nici de cei care te disprețuiesc. Urmează-ți calea!

Ion ANTON

Nu fi...

– Nu fi o frunză gingașă, îmi spuse Codrul-tată,
Apa vieții, sprintenă, așa cum vrea te poartă.

– Nu fi o picătură, îmi zise mama-Mare,
Nu poți măcar o frunză să porți pe-a ta spinare.

– Nu fi cărare strâmtă, îmi spuse tatăl-Drum,
Pe dânsa doi alături n-or merge nicidecum.

– Nu fi drum larg și neted, vorbi mama-Cărare,
Pe drumuri de acestea va merge-un oarecare.

– Nu fi un fir de colb, Pământul-tată-mi zise,
Pe tine orice vânt te-a duce în abise.

– Nu fi un pui de boare, Furtuna- mamă-mi spuse,
Nici firele de colb nu ți se dau supuse.

– Nu fi... – Nu fi... – Atunci, dar, ce să fiu?
– Mai recitește sfaturile, zbuciumate fiu!

Vasile ROMANCIUC

Cuvintele tale

Numai tu, Doamne, nîcîcînd
nu ne privești de sus,
chiar dacă Te uiți la noi
din cerul înalt, din cerul înalt,
de-acolo pe unde
poate numai piciorul de vers a călcat...

Cînd Seceta își face loc
în sufletul nostru,
cuvintele Tale
în pâine se prefac.

Dacă vine peste noi Întunericul,
cuvintele Tale
lumină divină devin.

Numai Tu, Doamne,
vorbești cu noi pe înțeles.
și Te putem pricepe.

Cuvintele Tale,
mereu,
de-o limpezime
tulburătoare...

Iubiți nu doar de sărbători

În zilele de mai senine
și-n cele din decembrie târzii,
cînd ți-este rău ori îți e bine,
dispari și-apoi revii.
O forță ce te ține viu
pe-acest pămînt bătrîn,
te înviază și-ți dă puteri să te menții.

Iubirea zilnic se arată
prin gesturi mici pline de noimă.
La cele rele ea nu cată
și dăruirea-i e o dogmă.

Să ne iubim de sărbători,
ca fariseii cei trufași
ori de ocazii inventate
și alte bazaconii false
în suflete înghețate?!...
S-o facem ori de cîte ori iubirea
la ușa inimii ne bate!

Iubiți-vă, oameni, toata viața!
Cum soarele iubește dimineața,
cum marea se avîntă spre uscat
și dăruți, simțiți, sperați...

Irina Bahtin, studentă

Nicolae DABIJA

Eminescu

Cînd mă gîndesc
cît de mult
ne iubise
izvoarele,
și codrii,
și doinele
ce au fost a-l cunoaște –
îmi vine să cred
că poezii mari
își aleg
popoarele
în mijlocul cărora
au
a se naște.

Să citim împreună!

Cartea ajunge în cele mai îndepărtate sate

*„Fără o carte bună sub căpătâi, am impresia că nici în lume nu se întâmplă nimic bun.
De aici și respectul pentru omul-cititor. Nu poți veni în fața lui cu texte dezamăgitoare.
O carte trebuie să-l facă neapărat mai bun, mai fericit.”*

Aurelian Silvestru

Tradițional, în fiecare an, la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” are loc conferința de totalizare a Campaniei de promovare a lecturii „Să citim împreună!”. Inițial, campania se desfășura cu genericul „Copiii Moldovei citesc o carte”. Întâlnirile cu cititorii au demonstrat că volumele recomandate spre lectură sunt citite cu mare interes de întreaga familie. Numărul cititorilor participanți în campanie cu fiecare an crește, mii de copii sunt antrenați în această competiție spirituală.

Anul acesta, Campania „Să citim împreună!” a ajuns în peste 30 de localități ale republicii. În majoritatea cazurilor fiind însoțită de Bibliobuz, adică Biblioteca pe roate a BNC „Ion Creangă”. Ediția actuală a fost consacrată cărților „Lumina glasului lăuntric” de Vasile Romanciuc și „Îngerii dispar în ploaie” de Aurelian Silvestru. Ambele cărți au fost editate cu sprijinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Grație campaniei, cartea ajunge în cele mai îndepărtate colțuri ale țării. Întâlnirile cu scriitorii îi mobilizează pe copii nu doar la lectură, dar și la creativitate. Se editează pliante, se fac expoziții de carte, de desene, postere, se învață cântece și poezii pe versurile scriitorilor, se înscenează fragmente din opera autorilor, se scriu creații literare inspirate din lectura cărților recomandate. În gimnazii și licee, biblioteci publice și școlare au loc întâlniri cu scriitorii, discuții, dezbateri în baza cărților lecturate. Impresionante, sincere, argumentate sunt concluziile, opiniile, meditațiile, dezvăluirile tinerilor cititori. Uneori copiii, cadrele didactice, se deplasează din alte localități cu scopul de a participa la

întâlnirile cu scriitorii. Spre exemplu, Daniela Golban, elevă la Gimnaziul „M. Viteazul” din s. Carahasani, a venit la Gimnaziul „M. Sârghi”, Ștefan Vodă, ca să participe la campania de promovare a cărții. „A fost o oră de suflet, un moment spiritual, care mi-a confirmat trăirile acumulate pe parcursul lecturii”, ne-a mărturisit cititoarea.

Cei mai activi cititori din republică au fost delegați la Conferința de totalizare a campaniei. Participanții au prezentat un vast și variat program artistic, re-

cenzii și comentarii asupra celor lecturate. Au impresionat publicul: Mădălina Bosâi, elevă în cl. a IX -a, Gimnaziul din s. Mândrești, Telenești; Alexandra Rogoja, elevă în cl. a XI-a și Elena Bregoi, elevă în cl. a III-a, LT „Mihai Eminescu”, or. Orhei; Marina Podgorneac și Valeria Fortună, eleve la LT „Mihail Sadoveanu”, Renata Tașinschi,

Elena Porubin, Victoria Andronache, eleve în clasa a VIII-a, Gimnaziul „Mihai Viteazul”, or. Hîncești; Mădălina și Daniela Musienko, Cornel Ursu și Mihaela Panfile, elevi din clasele primare, LT s. Cruglic, Criuleni; Valentina Puică și Nicolae Bolduratu, elevi în cl. a VII-a, LT „Alexandru Donici”, s. Peresecina, Orhei; grupul de elevi de la LT „Onisifor Ghibu”, or. Orhei; Ion Gorun, elev în cl. a IX-a, Gimnaziul „Mihai Sîrgi”, s. Ciuburciu, Ștefan Vodă; Olga Juc, Ilie Fliștoc, Mihaela Duca, Dana Ungureanu și Alexandru Lavrinenco, de la Gimnaziul Pogănești, Hîncești. Cu un program special a evoluat ansamblul vocal de la Liceul „Prometeu”, condus de Veaceslav Adam.

Iată doar câteva crâmpoie spicuite din eseurile scrise de elevi: „Vă mulțumesc din suflet, această carte a fost scrisă pentru a vă prezenta copilăria în

parabole și pentru a-i învăța pe toți că „...lumea este oglinda fără de sfârșit a sufletului nostru”, iar nevoia de a o străbate trebuie transformată în plăcere, căci doar așa vei afla cine ești cu adevărat...” – Nicoleta Mardari, LT „Orizont”, Chișinău; „Fiecare cuvânt din această carte are rolul de a transmite emoțiile simțite de personaj cititorului. Le-am simțit și eu, și colegii mei. Sunt niște emoții, care se instalează în inima cititorului și nu pleacă de acolo...” – Felicia Iordachi; „Cartea a avut un impact benefic asupra mea și am învățat foarte mult din aceste prețioase povestiri, care au redat câte un mesaj valoros și scump...” – Ecaterina Melnic, Chișinău. Au fost prezentate zeci de lucrări ale copiilor cu mesaje sincere, emoții palpitate trăite, gânduri inspirate din diverse localități. Această geografie spirituală, adunată în jurul cărții, impresionează și bucură.

„Adeseori se spune că copiilor nu le place cartea, ci mai mult telefonul mobil. Este o alarmă falsă! Mulți copii ne-au spus că citesc împreună cu părinții. De casa în care se citesc povești, diavolul nu se apropie, se teme de lumină. Iar cartea seamănă lumină,” a spus Vasile Romanciuc.

„Mă consider un autor cu experiență în acest proiect. Am o mare satisfacție să mă întâlnesc cu cititorii, sunt energizat de ei. Întâlnirile de la sate sunt deosebite, fiindcă acolo găsești multă inocență, puritate și sinceritate. Și de data aceasta, m-am convins că

nu copiii au învățat de la noi, ci noi de la ei. Pentru că în fața cititorului te vezi ca într-o oglindă”, a remarcat scriitorul Aurelian Silvestru.

La conferință au mai participat scriitorii: Claudia Partole, Iulian Filip, Ianoș Țurcanu, cadre didactice, bibliotecari, elevi din clasa a XI-a de la Liceul „Spiru Haret”, reprezentanți mass-media.

Campania „Să citim împreună!” continuă. În luna ianuarie a avut loc lansarea ediției a VIII-a. Copiii deja citesc cărțile: „Rebela” de Claudia Partole și „Poeme pe trepte încinse” de Ianoș Țurcanu. Sperăm să ajungem în „satele uitate”, unde cartea este la fel de necesară și așteptată.

Tamara Pereteatcu,
bibliotecar principal, secția „Dezvoltare în bibliotecă și știința informării”,
Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

„Noi aventuri ale personajelor preferate în benzi desenate”

O bandă desenată reprezintă un mijloc de comunicare pe cale grafică, alcătuit cu ajutorul imaginilor și, adeseori, a cuvintelor, în scopul de a ilustra un fir narativ. Benzile desenate sunt un gen mixt, amestecat sau de graniță. Genul respectiv conține o parte din literatură, o parte din cinematografie și o parte din arta plastică. În prezent, benzile desenate au o popularitate în creștere, datorată atât publicațiilor care au reușit să atragă publicul tânăr, pasionat de literatura SF și fantasy, cât și a benzilor desenate americane traduse în limba română. Deși are o dominantă de discurs de divertisment funcțional, banda desenată are o certă deschidere filosofică și se pretează unei exploatare educative.

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, „Baștina - Radog” S.R.L., revista „a” MIC” și săptămânalul „Florile Dalbe” au organizat în perioada decembrie 2017 – aprilie 2018 Concursul republican „Noi aventuri ale personajelor preferate în benzi desenate”. Concursul a avut ca scop stimularea creativității, inventivității și fanteziei copiilor prin realizarea unei povestiri/istorioare în benzi desenate, având ca protagoniști personajele lor preferate din cărțile lecturate. La concurs au participat 45 de elevi din clasele a IV-a – a IX-a, din raioanele Rezina, Orhei, Soroca, Hîncești și municipiul Chișinău. Conform regulamentului, era necesar ca participanții să respecte anumite criterii care au fost luate în considerație și la jurizare: conținutul lucrării personalizat și interesant, originalitatea subiectului povestirii/aventurii, claritatea mesajului, aspectul creativ al benzii desenate, aspectul general al lucrării. Participanții au avut drept sarcină de a inventa o

nouă povestire/aventură a personajului/personajelor literare preferate, pe care au redat-o într-un colaj de 6-18 desene, realizate manual pe câteva foi de hârtie A4 (câte 4-6 desene pe fiecare foaie), și textul inserat în bulele de dialog. Textul trebuia să corespundă imaginii și să respecte normele limbii române, derularea acțiunii să fie logică și coerentă, benzile desenate să fie creative și să abordeze un stil umoristic.

Juriul Concursului republican de benzi desenate „Noi aventuri ale personajelor preferate în benzi desenate”, în următoarea componență: Claudia Balaban – director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, președintele juriului, Claudia Partole – scriitoare, Tatiana Balan – colaborator al redacției revistei „a” MIC”, Violeta Diordiev – pictor, Maria Harea – șef secție, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Tamara Pereteatcu – bibliotecar principal la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Mariana Ursu – șef birou la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, secretar al juriului, a decis să se acorde următoarele premii și mențiuni: **Premiul I** (câte 400 lei) – Daria Stroguș, cl. VIII, LT „Emil Nicula”, s. Chirca, Anenii Noi și Ecaterina Nemeș, cl. IX, Gimnaziul cu profil teatral „Ion Luca Caragiale”, Chișinău; **Premiul II** (câte 300 lei) – Stanislav Șterbeț, cl. IX, LT „Mihail Sadoveanu”, Hîncești, Iana Calac, Arina Mânzul, Arina Katkova – cl. VIII, LT „Nicolae Gogol”, Chișinău și Alessia Cebanița, cl. VIII, Gimnaziul cu profil teatral „Ion Luca Caragiale”, Chișinău; **Premiul III** (câte 200 lei) – Ilinca Blajevschi, cl. VII, LT „Grigore Vieru”, comuna Băcioi, mun. Chișinău, Carina Stratulat, cl. VIII, Gimnaziul cu profil teatral „Ion Luca Caragiale”, Chișinău,

Laura Ivorschi, cl. VII, Liceul „Prometeu-Prim”, Chișinău; **Mențuni** (câte 135 lei): Carolina Gradinari, cl. VII, Gimnaziul s. Solonceni, Rezina, Vadim Andreenco, cl. VII, Gimnaziul „Dimitrie Cantemir”, s. Clișova, Orhei, Ana-Maria Gîncu, cl. VI, LT „Gh. Asachi”, Chișinău, Andrei Golub, 16 ani, Școala Profesională, Soroca, Nicoleta Roșca, cl. VII, Gimnaziul „Mihai Viteazul”, Hîncești, Călin Enachi, cl. IX, LT „Liviu Rebreanu”, Chișinău, Carolina Zaharescu, cl. VIII, Gimnaziul s. Isacova, Orhei, Corina Vornicoi, cl. IX, Gimnaziul cu profil teatral „Ion Luca Caragiale”, Chișinău, Tatiana Horoian, cl. IX, Gimnaziul cu profil teatral „Ion Luca Caragiale”, Chișinău, Cătălina Starîș, cl. IX, Gimnaziul cu profil teatral „Ion Luca Caragiale”, Chișinău, Nicoleta Vasilache, cl. VII, LT „Grigore Vieru”, comuna Băcioi, mun. Chișinău, Andrei Șterbeț, cl. VII, LT „Mihail Sadoveanu”, Hîncești, Iuliana Telega, cl. VIII, LT „Liviu Rebreanu”, Chișinău, Valeria Petcova, cl. VIII, LT „Onisifor Ghibu”, Chișinău, Alina Savițchi, cl. VIII, LT „Onisifor Ghibu”, Chișinău, Mihaela Melnic, cl. VIII, LT „Onisifor Ghibu”, Chișinău, Maria Badia, cl. VIII, LT „Onisifor Ghibu”, Chișinău, Vlada Malic, cl. VIII, LT „Onisifor Ghibu”, Chișinău, Tatiana Vlasciuc, cl. IX, LT „Onisifor

Ghibu”, Chișinău, Andreea Magola, cl. VII, Liceul „Prometeu-Prim”, Chișinău.

Premierea câștigătorilor a avut loc pe data de 21 aprilie 2018, la Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, în cadrul „Forumului Copiilor”.

Participanții la concurs, grație lucrărilor prezentate, ne-au readus în memorie un strop din copilăria noastră. Prin intermediul lucrărilor am putut observa cine și cu ce personaj din operele lecturate se aseamănă, care le sunt personajele preferate. Imaginația bogată, de care au dat dovadă în crearea personajelor, se datorează nu numai lecturilor, dar și jocurilor de pe tablete, calculator, filmelor vizionate. Crearea unei povești prin benzi desenate a fost ceva curios, neobișnuit pentru ei. Aici au putut să-și pună în aplicație cunoștințele acumulate din literatură, artă, pictură, desen.

Cartea de benzi desenate este considerată o nouă artă. Banda desenată a reprezentat întotdeauna un îndemn spre lectură.

Mariana URSU,
*șef birou, Biblioteca Națională
pentru Copii „Ion Creangă”*

Mircea ELIADE

Taina Indiei

(fragment din „Arta și tehnica lecturii”)

Marea problemă a lecturii rămâne, firește, asimilarea cărților citite. Sunt oameni care, citind, asimilează atât de personal substanța cărții, încât nu o mai memorează, nu rețin nici amănunte, nici schema generală. Își amintesc de o carte ca de o melodie; păstrează numai starea sufletească provocată sau precipitată de lectură. Alți oameni citesc și rețin; nu e vorba de memoria lor, de virtutea de înregistrare a episoadelor și a personajelor, ci de bucuria pe care au descoperit-o în materia cărților citite, de puțința păstrării acestei bucurii. Cunosced lectori prodigioși, care nu pot vorbi decât foarte vag, foarte general despre cărțile citite. Și sunt alți cititori care cunosc mai puțin o carte și care, totuși, pot spune lucruri admirabile despre această carte, memorează și comentează cu o adresă uimitoare. Speciile acestea de cititori nu trebuie confundate. Noi apreciem, e drept, pe aceia care au memoria vie a cărților, care ne pot vorbi despre autorii favoriți, pot cita copios pasaje întregi și întreprind oricând excese. Dar nu e mai puțin adevărat că cei mai prețioși cititori sunt aceia care uită cărțile, care asimilează atât de personal gândurile sau emoțiile autorilor citiți, încât nici nu-și mai amintesc de unde le-au luat. Asemenea cititori izbutesc să transforme funcția aceasta dificilă a lecturii într-o funcție organică, naturală, imitând gestul naturii, căci, după cum se știe, natura nu păstrează niciodată contururile și formele obiectelor asimilate, memoria lor, ci transformă neconținut substanța. Într-adevăr, poți uita toți anii și toți domniile istoriei, toate bătăliile și toate cuceririle ei, dacă ai citit odată o istorie universală, îți rămâne o viziune precisă a mersului omenirii, a tragediei și a demnității omului, și această viziune, greu de exprimat și greu de formulat, este o experiență personală a cărei valoare și adâncime nu o mai poate nimic suprima.

Victor PROHIN

Iepurache - vânătorul

S-a pornit Iepurache la vânătoare. Merge și se grozăvește: „Am să împușc lupul. Îi scot blana și-mi șterg etichetele de dânsa”.

Când ajunge, în gândul lui, cel mai viteaz dintre urecheați, dă peste lup. Toată noaptea, fiara se foiește lângă o stână și acum sforăia cu gura căscată.

Iepurache își scoate arma, o duce la ochi. Când zărește ce colți are lupul, țeava începe să-i tremure.

„Dar dacă nu-l nimeresc! îl cuprinde îndoiala pe Iepurache. Vai de codița celui care îi strică lupului somnul”.

Las’ că dă el de o altă jivină. Bunăoară, de o vulpe. Șireata are picioare scurte și nu-l întrece la fugă.

Cumătra vulpe stătea lângă vizuină și-și țesăla coada. Iepurache își ridică arma, dar un gând sănătos îi face să înghețe mustața: „Dar dacă o nimereste? Când are s-o târâie la ai lui, vreun vânător va zări coada roșcatei și, crezând că vicleana și-a pus urechi de iepure, va asmuți câinii după dânsul”.

O apucă Iepurache pe altă cărare, să nu încapă într-o dandana cu vulpea.

Pe o creangă de nuc, moțăia la soare un cioroi. Mai anțărț, când bunelul lui Iepurache dormea cu ochii deschiși, în arătură, cioroiul l-a ciupit de blăniță.

„Un, doi și-l dau jos! hotărăște Iepurache. Să știe neamul cioroilor ce pățește obraznicul care își bate joc de un iepuraș!”

Țintește Iepurache cu un ochi, țintește cu celălalt. Când apasă pe trăgaci, cioroiul nici nu cade, nici nu zboară. Plecând la vânat, Iepurache uitase că trebuie să-și încarce arma.

Pe înserat, Iepurache se întorcea de la vânătoare. Era voios, de-i străluceau cei doi dinți, și avea legat de țeava armei un mănunchi de morcovi.

Mergera și vorbea singur cu sine: „Cum ajung acasă, în tufișuri, fac adunare. Să le spun urecheaților că am prins niște lupi la furat morcovi. Când m-au văzut, hoțomanii au lepădat morcovii și au fugit în păpușoi”.

Dacă ar fi mânzul fotograf

Dacă ar fi mânzul fotograf, el și-ar lua numaidecât bicicletă. Ca să meargă prin sate și să fotografieze mânzișori mai mici ca dânsul.

Dacă ar avea mânzul bicicletă, el și-ar curăți dimineața dinții cu periuța. Când îi va pune pe alții să rădă și careva, poate, va sta plouat, să-i arate cum trebuie să rădă în fotografie un mânz adevărat.

Dacă și-ar curăți mânzul dinții cu periuța, el ar învăța pe de rost o mulțime de poezii. Ca atunci, când îi va arăta unui mânz plouat cum trebuie să rădă și acela tot ar sta ca bursucul, să-l învioreze cu poezii vesele.

Dar nu știe mânzul nicio poezioară. El paște în câmp, nu prin biblioteci.

Nici de periuță n-are nevoie. Dinții îi sunt albi ca omătul, pentru că el nu mănâncă bomboane cu pumnul.

Nici bicicletă nu-i trebuie. E destul să-și salte mânzul copitele și pământul fuge sub dânsul.

Și n-are cum să fie fotograf. Fiindcă nimeni nu-i cumpără aparat de fotografiat.

Nu știu cum voi, dar eu n-am întâlnit niciun mânz căruia să-i pară rău că nu e fotograf.

Rudyard KIPLING

Meditație

Riști...

Râzând,
Riști să pari nebun.
Plângând,
Riști să pari sentimental.
Întinzând o mână cuiva,
Riști să te implici.
Arătându-ți sentimentele,
Riști să te arăți pe tine însuși.

Vorbind în fața mulțimii despre
ideile și visurile tale,
Riști să pierzi...
Iubind,
Riști să nu fii iubit la rândul tău.
Trăind,
Riști să mori...

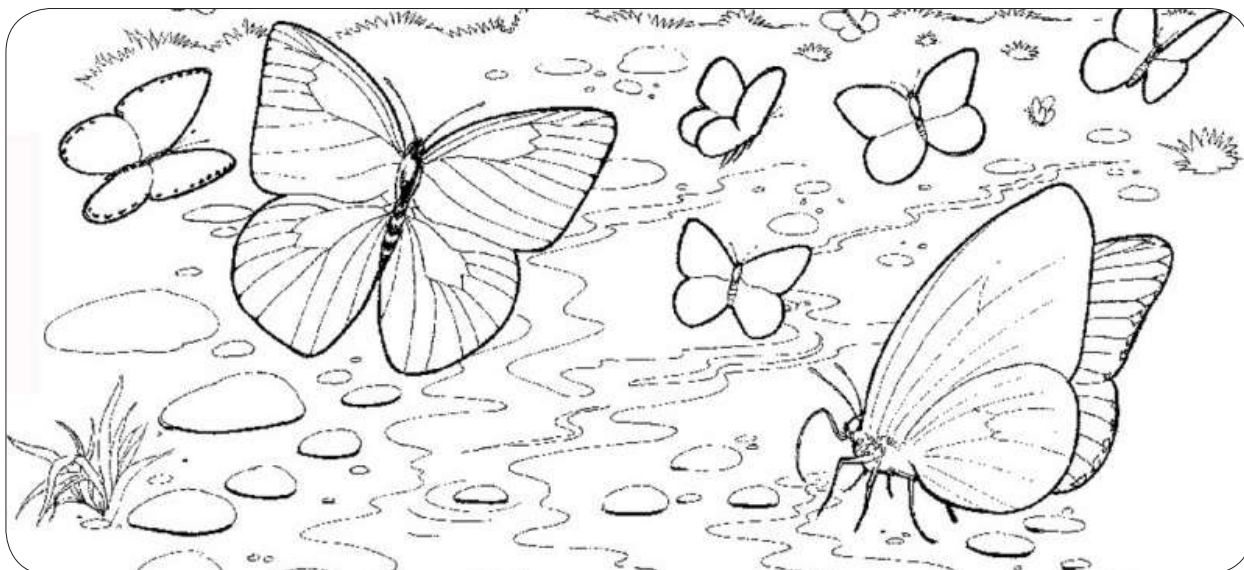
Sperând,
Riști să disperi.
Încercând măcar,
Riști să dai greș...
Dar dacă nu riști nimic,
Nu faci nimic,
Nu ai nimic,
Nu ești nimic...

Fluturile de aur

Tim stătea la umbra teiului din curtea casei părintești. Întins pe iarba de un verde crud, în lumina după-amiezii, observă printre gene cum un fluture de aur încerca zadarnic să-și elibereze o aripioară prinsă într-o fisură din tulpina copacului. Cu o simplă ridicare a mâinii, apucă fluturile cu finețe și-l lansă în văzduhul fierbinte de vară. Fluturile făcu câteva inele în zbor, apoi, pe neobservate, ateriză lin pe umărul băiatului.

Deodată, tună. Surprins neplăcut de această schimbare, Tim tresări și se ridică brusc în picioare. Făcu câțiva pași până ieși de sub coroana teiului și privi supărat în sus. Cerul se făcu negru ca cerneala,

numai sticla de apă goală. Mâhnit, duse sticla la gură ca să soarbă ultima picătură care strălucea în soare ca un diamant viu. Însă mult mai mare i-a fost mirarea când își văzu chipul oglindit pe sticlă. Însăpăimântat, își pipăi fața împăienjenită de riduri și își simți mâinile și picioarele ca de fier. Iar de-a lungul pieptului slăbit îi cădea o barbă lungă și albă ca varul. Bătrân fiind, izbucni în plâns. Fiind silit de setea aprigă, își făcu palma căuș pentru a-și bea lacrimile. Însă nici acestea nu-i curgeau. Înfricoșat de ceea ce i se întâmplă și sleit total de puteri, cu fruntea îmbrobonată de sudoare, adormi.

iar ochii băiatului, până atunci sclipitori, pe dată se înrouară. Îl năpădiser un fel de tristețe amestecată cu furie. În timp ce pe obraji i se rostogoleau boabele de lacrimi, în piept simțea un soi de nedreptate venită de undeva de sus. Când cerul coborî într-atât de tare, mai că puteai să îți înfigi degetul arătător în cerneala aceea vâscoasă, tună încă o dată. Iar după al doilea tunet, cerul se despică ca o haină căreia îi deschizi fermuarul și din crăpătură țâșni fulgerul. Doar pentru o clipă cerul deveni de culoarea liliacului înflorit, apoi afară brusc deveni întuneric. Învăluit de niște gânduri urâte, Tim închise strâns ochii și, printre sughițuri de plâns, strigă în sinea lui: „Mai bine n-ar ploua niciodată!” Când termină de rostit cuvântul *niciodată*, o adiere răcoroasă împrăstie peste pleoapele lui o pulbere aurie scuturată de pe aripioarele fluturașului. Frecându-se cu pumnii peste pleoape, deschise ochii și se îngrozi de uimire. Se pomeni în pustiu de unul singur, toropit de un soare ucigător. Pe cerul gurii simți o arșiță nestăpânită, căută ceva de băut în desaga lui, dar găsi

Tim tresări când fluturile îi trecu ușor cu o aripă peste pleoape. Tot atunci băiatul simți cum piciorușele de ploaie îi dănțuie zvelt pe obraji și pe frunte. Deschise ochii și rămase uluit de priveliștea care i se deschidea în față. Mai întâi văzu coroana înflorită a teiului, apoi, plin de o bucurie nemărginită, urmări în desfătare cum de pe un ram pe altul săltau vrăbiuțele, care scuturau frunzele încărcate cu boabe proaspete de apă. Tot atunci, își trecu degetele peste fața netedă ca aerul și își dădu seama – îmbujorat de bucurie – că nu este bătrân, ci a rămas să fie același copil, care ațipise la umbra aceluiași tei, întins pe aceeași iarba verde ca vioara greierului. Fiind copleșit de fericire, Tim a exclamat:

– Ce minune de ploaie!

Oleg Pitușcan,
cl. a III-a, Liceul Teoretic „Mircea Eliade”

Succesele învățăcelor, bucuria dascălilor

Iarăși Premiul Mare la Concursul Republican ArsAdolescentina e la Drochia! Anul precedent a fost al liceenei Teodora Postovan; Locul I - al Danielei Furtună; două Mențiuni au luat elevele Marcoci Olivia și Lavinia Marcoci - toate premiantele concurând la etapa recital de poezie patriotică din creația poetului Iulian Filip și fiind elevele mele de la Liceul Teoretic „B.P.Hasdeu”, Drochia și Gimnaziul Țarigrad. Este mare bucuria succesului de a participa la un prestigios concurs republican și a obține Premiul Mare (au participat elevi din Chișinău, Soroca, Bălți, Hâncești, Ialoveni, Dondușeni, Cimișlia, Tighina, Grigoriopol). Irina Jitaru, eleva mea, prin eseuul său, a plasat Drochia în fruntea tuturor, semănând bucurie în sufletul mamei sale, în al meu, dar, mai ales, încrederea în integritatea tinerei generații. E de remarcat faptul că, în clasa a X-a, Irina Jitaru se plasase pe Locul III, crescând în anii de liceu până la Premiul Mare. Locul II, la etapa creație proprie - poezie, l-a obținut liceana Olivia Marcoci, care anul precedent avu mențiune. Locul III i-a revenit Mihaellei Bejan, la etapa eseu. Le dorim acestor firi vizionare ca succesul din anii de liceu să le motiveze spre alte realizări frumoase, într-o împlinire și devenirea personală!

*Marina Lefter,
profesoară,
Liceul Teoretic „B.P.Hasdeu”, Drochia*

Scrisoare Țării mele...

Dragă Românie, ce trecut glorios ai avut! Lacrimi de fericire și suferință, de mândrie și speranță îmi curg, citind „Istoria românilor” de Nicolae Iorga, poeziile lui Mihai Eminescu și ascultând doinele noastre populare. Ce viitor te așteaptă, n-ai de unde ști, totul depinde de noi, acei care suntem Generația Centenarului, copiii păcii, libertății și democrației.

Dragă Românie, ai adăpostit la pieptul tău copiii răniți și dezmembrați, le-ai oferit echilibru. Ai fost trădată, rănită, lovită de cruzime până la sânge, dar nu te-ai lăsat pradă ispitelor. Ai avut puterea de a te mobiliza și de a-ți ridica în adierea vântului mândrul tricolor.

Dragă Românie, astăzi ne desparte Prutul cel din lacrimi și din jalea întregului neam. Suntem separați de frați, surori, rude, printr-o vamă asemenea celei de dincolo de moarte. Ca să treacă sufletele răposaților la cele sfinte, cei vii trebuie să dea pomeni, iar ca să treacă frații apa Prutului, dau bir necuratului.

Dragă Românie, noi știm că pe pământul de peste Prut se odihnesc și strămoșii noștri, cei care au luptat pentru integritate, onoare, pentru un loc pașnic sub soare. Suntem români și români am fost dintotdeauna. Prin vene și artere ne curge același sânge roman, ne rugăm în aceeași limbă românească, păstrăm cu sfințenie aceleași obiceiuri și tradiții transmise din moși-strămoși...

Dragă Românie, ne unește o istorie, ne unește un neam, noi fiind cei care formăm acest neam. Odată Țara Moldovenească, cândva Basarabia, acum Republica Moldova, dar tot un popor aflat pe acest pământ urgisit de istorie și binecuvântat de Dumnezeu, poporul român.

Dragă Românie, pentru întreg globul pământesc decembrie este un sfârșit de an, pentru noi, românii, decembrie, 1918, a fost un început. Un început glorios care a triumfat, prin întregirea României. Ecoul acestui triumf răsună și astăzi în cântecele străbune, în inimile oamenilor de bună credință...

Dragă Românie, îți doresc să te deștepți, precum îți doreau poezii Andrei Mureșanu, Mihai Eminescu, Alexei Mateevici. Viitorul tău depinde de tine, de fiecare român, nu-ți lăsa țara pradă dușmanilor și nu-ți uita adevăratele hotare...

Mihaella Bejan, cl. X.

Lampa lui Diogene

„Țara mea de glorie,
Țara mea de dor...”

Mihai Eminescu

...Marea Unire e o dovadă a faptului că poporul românesc, un popor eroic și mândru, deseori ocupat, dar niciodată supus, a știut să reziste provocărilor dure și să demonstreze că în inima de român niciodată nu s-a stins flacăra speranței pentru un viitor luminos de care ar trebui să se bucure urmașii. În sufletul românilor nu a secăt niciodată izvorul curat al dragostei pentru țară, sentimentul patriotismului.

Sunt oare patriot al țării în care m-am născut, dacă visez la alte hotare, la cele pe care le-a stabilit Marea Unire? Marele patriot Apostol Bologa a fost condamnat la moarte prin ștreang pentru dezertare. Ce mă așteaptă pe mine în țara în care mi se încalcă dreptul la identitate?

Unirea din 1918 a fost și rămâne a fi pagina cea mai sublimă din istoria românilor. Măreția ei constă în faptul că desăvârșirea unității naționale nu este opera niciunui om politic, a niciunui guvern, a niciunui partid: este dorința nemărginită a întregii națiuni române, împlinită într-un elan izbucnit cu voluptate din adâncul conștiinței unității neamului. Astăzi, de-aș merge cu un felinar aprins, ziua în amiaza mare, prin satul de baștină, prin orașul în care învăț, dar și prin capitală... oare câți oameni mândri de idealul unirii și obârșiei românești aș întâlni? Cu acte în regulă mulți, dar cu conștiința nu prea...

Sunt exponent al Generației Centenarului și, aprinzând lampa lui Diogene, aș găsi totuși oameni cumsecade în „țara”, aceasta, care nu se ascund după false lozinci. Mie și semenilor mei nu ne rămâne decât să păstrăm în sufletul și gândul nostru acel strigăt răsunător de Unire al strămoșilor noștri.

Pentru noi, basarabeni, e trist să avem o țară dezbinată. Soarta Basarabiei, croită cu mână haină, a fost prea crudă de-a lungul anilor, pentru că de câte ori a încercat să se unească cu Patria-Mamă, a fost împiedicată și amenințată fără milă de crunți tirani, dar statornicia și mândria de a fi români, nu ne-a permis să ne lăsăm călcați în picioare, dându-ne un imbold pentru a ne uni forțele. Republica Moldova a fost și rămâne a fi o parte din sufletul și trupul pământului românesc.

Iată ce le doresc eu tinerilor din Generația Centenarului:

Răbdare în secolul vitezei,
Omenie în timpuri superficiale,
Mândrie pe merit,
Ambiție pentru tot ce-i mai bun,
Nădejde în sine,
Iubire din belșug,
Adevăr în suflet și în fapte!

Noi, Generația Centenarului, visăm, sperăm și nădăjduim spre împlinirea idealului nostru suprem – Marea Unire!

Să aprindem lampa lui Diogene!

Irina Jitaru, clasa a XII-a

Limba română – povestea țării

În al limbilor tezaur
Pururea o să rămână
Limba doinelor de aur,
Limba noastră cea română.

Fiecare popor își are limba sa, fiecare limbă își are istoria sa, fiecare ar trebui să ne cunoaștem istoria limbii și a țării.

Pe când eram mică, pentru mine Limba Română era doar un instrument care mă ajuta să comunic, dar acum înțeleg că este cea care mă susține oriunde și oricând.

Limba Română nu o cunoaște fiecare prea bine, dar e bine că acei care o cunosc se mândresc și o prețuiesc. Limba română are rădăcini adânci în fiecare suflet și în această țară se simte la ea acasă. Atunci când vorbim această limbă demonstrăm că avem o identitate, că facem parte dintr-un popor, că nu suntem niște oameni rătăciți.

Eminescu ne-a demonstrat prin opera sa frumusețea limbii române. Ea ne este carte de suflet și va fi mereu un simbol al conștiinței neamului nostru. Limba Română ne unește, ne face un neam mare, care își are rădăcini adânci în istorie.

Fără limbă nu poate exista un popor. Pentru mine Limba Română este suma celor mai armonioase sunete din univers, e o poveste fantastică. Adevăr spunea Eminescu: „Limba Română la sine acasă e o împărăție bogată, căreia multe popoare i-au plătit banii în aur. A o dezbrăca de averile pe care ea le-a adunat în mai bine de 1000 de ani, înseamnă a o face din împărăteasă cerșetoare...”.

Ariadna Barbăroșie, cl a IX-a

Limba – istoria neamului

Fiecare literă, cuvânt, propoziție pronunțată de noi are o valoare. Orice țară își are limba sa, prețuită și valorificată de oamenii săi. Poporul nostru sărbătorește, în semn de omagiu și respect, la data de 31 august, Ziua Limbii Române. Este o sărbătoare iubită, respectată și cunoscută de totii cetățenii. În această zi, oamenii își demonstrează talentele prin cântec, poezii dedicate limbii.

„Limba noastră e dulce,/ Ca fagurul de miere,/ E măreață și frumoasă,/ Ca luceafărul între stele... (Vladimir Poteg). Sunt cunoscuți mai mulți scriitori care au adus un omagiu limbii române: Grigore Vieru, Vasile Romanciuc, Dumitru Matcovschi. Părintele limbii române, însă, este considerat Alexei Mateevici. În poezia sa spunea: „Limba noastră-i o comoară/ În adâncuri înfundată,/ Un șirag de piatră rară,/ Pe moșie revarsată...”. Dumitru Matcovschi arată importanța limbii: „Este a noastră limba noastră,/ Și noi suntem cu ea popor,/ Cum stelele din cer sunt stele,/ Cu veșnica lumină-a lor...”.

Limba română este o limbă frumoasă care conține cuvinte pline de farmec. Pronunțându-le, observi cât de important este să o cunoști. Doar cunoscând limba ta afli și istoria poporului tău, cum a apărut, ce a cunoscut de la începuturi și cum am ajuns să știm atât de multe și să facem lucruri imposibile.

Fericiți fie acei care cunosc limba română și să aibă o viață frumoasă așa cum e această Limba...

Ceala Gonța, cl a VIII-a

A sufletului floare

Pe câmpurile țării strămoșii au luptat
Pentru o limbă sfântă ei viața lor și-au dat.
Deci, hai în țara asta, oameni, stăpâni să fim
Și ce avem mai sfânt născând să nu rănim.

În limba asta scriem și ne rugăm mereu
La cel de Sus, întâi, la bunul Dumnezeu,
Să nu pierdem nimic, din limba minunată
Ce nu o poți uita - comoară adevărată!

În limba asta, lume, tu poți cânta de bine
Și să nu uiți vreodată ce-a fost ea pentru tine.
E un izvor curat, a sufletului floare,
Pe ea n-o poți schimba cu nicio neonoare.

Greta Cornescu, cl VIII

Dar dumnezeiesc

Limba noastră e frumoasă,
Cea cu dorul ei vorbind,
Sunt cuvintele-i acasă,
Prin suflare colindând.

Limba noastră ne e cântul
Cel din neamul românesc,
Cu el am sfințit cuvântul,
Sfântul dar dumnezeiesc.

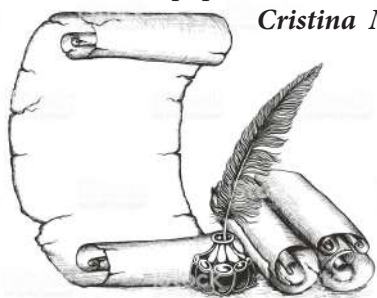
Andreea Dumbravă, cl VI

Dulce grai

Graiul e ca un părinte,
Prin frumoasele-i cuvinte,
Strămoșeștile veșminte,
Ce ne sunt învățăminte.

Cât avem un plai frumos
Și-un grai dulce, luminos,
Și un mândru tricolor -
Existăm ca bun popor.

Cristina Moraru, cl VIII

Frumoasă-i limba română

Frumoasă-i limba ce-o vorbim,
Cu dulci cuvinte o sfințim,
Cu dor, cu gând de împlinire,
Cu-nmirezmată fericire.

Frumoasă-i limba cea română,
Precum sunt florile-n grădină,
Cu ea născând n-o să te pierzi,
Dacă la timp te luminezi.

Ana Vasluian, cl VIII

Limba noastră cea română

Limba noastră cea română
Este limba ce-o vorbesc.
Limba e comoara vieții
Pe care toți și-o doresc.

Limba noastră este cartea
Cea pe care o citim.
Ea mi-i binecuvântarea,
Grai frumos, dar ce-l primim.

Limba noastră cea română
Și la bine și la greu,
Este limba cea mai bună,
Ea ni-i ajutor mereu.

Stela Moraru, cl VIII

Limba – fagure de miere

Ni-i limba fagure de miere,
O doină sfântă din străbuni,
E lacrimă de dor, durere,
De mângâiere, de minuni.

Ni-i limba dulce mângâiere,
E cântecul prin ani sfințit,
Cuvânt care ne dă putere
Să fim popor înveșnicit...

Ni-i limba caldă sărbătoare,
Un dar măreț pe-acest meleag,
Ca sfânta pâine și cu sare
Ce întâlnește omul drag.

Ni-i limba semn al omeniei,
Un dangăt din străbune vremi,
E un simbol al veșniciei...
Onoare ei, basarabeni!

Diana Bocov, cl IX

În armonie cu gândul

Întodeauna dragostea de Țară, de Limbă și Marele Dor au fost un puternic izvor de inspirație pentru oamenii de artă. Anume gândul de a le da acestora minunata semnificație și a le îmbrăca în haina veșniciei i-a urmărit și pe tinerii condeieri de la Gimnaziul Onești. Pentru ei, poezia este un adevărat refugiu pe tărâmul luminos și drag. Aici ei și-au găsit liniștea sufletească și adevărata poiană a fericirii. Dacă vom citi versurile lor ne vom convinge că ne duc alea dorului și nu doar.

Cristi Verdeș, de exemplu, ne îndeamnă să păstrăm țara așa cum ne-au lăsat-o strămoșii. El își exprimă gratitudinea față de poetul Mihai Eminescu, îndemnându-ne „să-l iubim pe vecie” („Poetul cu renume”).

Ideea Reintegrării Neamului Românesc, care a rămas și este încă un vis pentru noi, o găsim în poezia „Unire frântă”, scrisă de Greta Cornescu. Autoarea face un frumos apel către toți cetățenii prin invocații retorice. Autoarea menționează că acea unire, pe care strămoșii o visară, ne-a fost frântă, dar speranța de a o vedea împlinită mai trăiește în sufletele noastre. În creația sa, Greta abordează diverse teme. Printre ele este limba și mama. Graiul reprezintă „o floare a sufletului” ce merită a fi păstrată, iar mama este metaforic „cânt de mângâiere și vis de împlinire”.

O altă abordare a temelor fundamentale o are în creația ei Stela Moraru. Ea vine cu ideea că limba reprezintă „un dar, o binecuvântare” ce ne este dată de la Dumnezeu. Și la greu și la bine omul știe să se aline prin cuvintele limbii materne, prin doina de dor și de jale. Stela știe să pună accent și pe valorile spirituale ale neamului. Ea ne aduce în poezie ideea că creația marelui poet Mihai Eminescu ne trezește conștiința națională. Poezia eminească este „numai cântec, numai zbor”.

O adevărată armonie în viață, în artă, și-o dorește tânăra autoare Anastasia Bocov. Ea chiar ne oferă un anumit răspuns la întrebarea care și-o pune nu doar sieși. E cea care îndeamnă generația de azi să dea dovadă de o bună educație prin respectarea drepturilor și obligațiilor ce le are fiecare din noi. Anastasia încearcă să facă referință și la tema școala, unde bunul îndrumător este dascălul ei. Astfel, ea îi aduce-n dar florile recunoștinței...

Dragostea de țară o întâlnim și în creația autoarei Andreea Dumbravă. Satul este „Cuib de ciocârlie...” Tabloul pitoresc al satului din creația Andreei este surprins prin intermediul motivului mioritic. Autoarea vede graiul nostru ca un „dar dumnezeesc”, el fiind cel care ne-a ajutat „să sfințim cuvântul”...

Acestea fiind spuse, ne-am convins că tânăra generație de autori și în secolul XXI conștientizează rolul adevăratelor valori spirituale, contribuind la îmbogățirea patrimoniului cultural al neamului.

*Sergiu Ștefan,
profesor de limba și literatura română, Gimnaziul Onești, Hâncești*

Mamă-nlăcrimată

Ești lacrimă de dor,
O șoptă de izvor,
Ești cânt de mângâiere
Ce-alină-a mea durere.

Ești strop de fericire
Și vis de împlinire,
A noastră alinare
Și-n zi de sărbătoare...

Oare ce face mama,
Când singură-i sărmana?
Destinul azi o plânge,
Și lacrima o frige.

Greta Cornescu, clasa a VIII-a

Poetul cu renume

Eminescu, el, a scris
Multe poezii de vis.
Inima să ne mângâie,
Noi să-l iubim pe vecie.
Eu aș vrea să fie anume
Scriitorul cu renume,
Cunoscut pe-acest meleag,
Un poet român și drag.

Cristi Verdeș, clasa a V-a

Unire frântă

Al unirii gând, mă-ntreb,
Cine a-ndrăznit să-l frângă?
Nici pân' azi nu prea-nțeleg
De ce așteptarea-i lungă?...

Și-au dat viața mulți eroi
Pentru liniște în țară,
Să aflăm unirea noi,
Cum străbunii o visară.

Crezând că or fi bogați,
Unii au ales mândria,
Nu-nțeleg ce-nseamnă frați,
Străină li-i omenia.

Voi, urmașii cestui neam,
Dați dovadă de-nfrățire!
Pentru-a sufletului hram,
Mâna dați pentru Unire!

Greta Cornescu, clasa a VIII-a

Cum ar fi

*Cum ar fi să fie armonie?
Ar fi pace-n suflet, bucurie
Și un echilibru-ar fi în toate,
Și s-ar împăca soră cu frate.*

*Cum ar fi o liberă gândire,
Drept să aibă-ntreaga omenire?!
Poate ar avea și toți răbdare
Și s-ar accepta toți, fiecare.*

*Cum ar fi, când boala dă târcoale,
Să-și respecte dreptul fiecare?!
Medicul cu drag să-l viziteze,
Sănătatea toți să își păstreze...*

*Cum o să fim și noi cuminiți,
S-ascultăm de-ai noștri dragi părinți?*

Anastasia Bocov, clasa a VI-a

Satul

Satul meu cel de drag,
Cuib de ciocârlie,
Pe un mal de apă,
Undeva-n câmpie.

Undeva acolo
E un sat frumos,
Undeva-ntr-o doină,
Într-un vis duios.

Undeva-n baladă,
Pe-un picior de plai,
Satul e povestea –
Gura cea de rai.

Andreea Dumbravă, cl. a VI-a

Biblioteca pe roate în vizită la „Mihai Viteazul”

Bibliobuzul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” a fost înconjurat de copiii curioși de la Gimnaziul „Mihai Viteazul”, Hîncești. „Am putea împrumuta cărțile?”, „Aveți cartea „Copii în cătușele Siberiei?””, „Acestea-s cărțile lui Ion Anton, Aurelian Silvestru și Vasile Romanciuc!” - întrebau și exclamau elevii. Apoi, ghidați de profesorii: Natalia Tanurcova, Svetlana Angheluța și Nina Bivol, au intrat în sala de festivități, unde a avut loc o întâlnire de suflet cu scriitoarea Claudia Partole. Copiii au recitat poezii și au cântat, descătușați și dornici de a se manifesta. Bunăoară, Maia Margarin din cl. a II-a a recitat poezia „Balada unui greier mic” de Gh. Topârceanu. Victoria Moraru din cl. a II-a și Victoria Dranguî din cl. a VI-a au interpretat imnul „Limba noastră”, susținute de întreaga sală. Claudia Partole a răspuns la o „traistă” de întrebări: „Când ați scris prima poezie?”, „Cum e viața unui scriitor?” „Ce vă inspiră să scrieți?” etc.

Copiii au primit în dar cărți cu autografe din partea scriitoarei și multe sfaturi utile.

Artiom Munteanu ne-a mărturisit că s-a întâlnit față-n față cu un scriitor prima dată în viață.

Bibliobuzul și Biblioteca fac tot posibilul ca scriitorul și cărțile să ajungă în orice colțisor al țării.

Tamara Pereteatcu

Sfinte clipe trăite Acasă, în Țară...

A devenit o tradiție ca învingătorii concursului „La Izvoarele Înțelepciunii”, patronat de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, să beneficieze de un premiu memorabil – o călătorie-pelerinaj pe la cetățile și mănăstirile din Țară (Moldova și Bucovina). În fiecare an, elevii din întreaga republică sunt antrenați într-o competiție de cunoaștere a vieții și creației unui mare scriitor. Anul acesta au pătruns în opera lui **Ioan Slavici**. Cei mai buni (după etapa finală la care a participat și o echipă de liceeni din România) s-au dovedit a fi: Valeria Ciolac, cl. a X-a, LT „Mihai Eminescu”, Bălți; Sorin Cenușa, cl. a XI-a, LT „B.P.Hasdeu”, Bălți; Cătălin Loghin, cl. a IX-a, Gim. s. Marinici, Nisporeni; Camelia Irodoi, cl. a IX-a, Gim. s. Cotova, Drochia; Irina Stăvilă, cl. a XI-a, LT „Ioan Sârbu”, s. Ignăței, Rezina; Alexandrina Garuța, cl. a XI-a, LT „I.Hasdeu”, Chișinău; Iulian Moisei, cl. a IX-a, Gim. „M. Eminescu”, Cantemir; Alina Prichici, cl. a IX-a, Gim. s. Zahoreni, Orhei; Victoria Romanov, cl. a XI-a, LT „Olimp”, Rezina; Loredana Hîrștioaga, cl. a XI-a, LT s. Caracușeni Vechi, Briceni.

Primul popas l-am făcut la Iași, orașul legendar al celor șapte coline. Am admirat superbul Palat al Culturii, Biserica Trei Ierarhi (adevărată bijuterie!); Catedrala Metropolitană unde ne-a „binecuvântat” Sf. Parascheva, apoi, am ținut calea spre mănăstirea Putna (făcând un scurt popas la mănăstirea Voroneț). Aici am înnoptat, vegheați de munții parfumați de istorie și de cântecul păsărilor. A doua zi, lângă mormântul lui Ștefan cel Mare și Sfânt, împreună, dar și fiecare în parte, ne-am rugat pentru întregirea Țării. Fie, ca acest an marcat de Centenarul Unirii să ne adune pe toți românii sub aceeași constelație... A României! „Prin concursul „La izvoarele înțelepciunii”, care este deja la a XXII-a ediție, în Țară au ajuns sute de copii basarabeni. Aceștia sunt deja români și nu mai pot fi mințiți. Ei simt și respiră românește! (constatarea îi aparține dnei **Claudia Balaban**). Chiar și acei care se împotrivesc reîntregirii neamului, dacă i-ar admira bogățiile și frumusețile, ar vrea să-i aparțină...”

De la Putna am „coborât” urcând spre Cetatea de scaun a lui Ștefan cel Mare – Suceava. Iar înaintea noastră se așterneau locuri mirifice încadrate în Inelul de aur al Ținutului Neamț. Mănăstirile: Neamț, Secu, Sihastrie, Agapia, Văratec, Sihla; Cetatea Neamț, Casele memoriale „Ion Creangă”, „Veronica Micle”... Cazarea și masa ne-au fost asigurate de Parohia „Sf. Haralambie” Tg. Neamț (Preot Paroh – Teoctist

Caia) și Fundația „Sf. Teodora de la Sihla”, președinte doamna Olga Caia-Crangă, grație căreia delegația din Basarabia a participat și la Festivalul „Izvor de dor”, organizat în cadrul taberei de vară „Centenar România”...

La mănăstirea Neamț am fost întâmpinați de familia Caia, prin casa căroră a trecut o jumătate de Basarabie. Dumnealor demult au înfăptuit Unirea! Am fost cazați în incinta mănăstirii. Ne trezea toaca și clopotele cu cântecul vibrant și, în fiecare zi, ne așteptau surprize memorabile. Mănăstirea Agapia ne va rămâne în amintiri cu inestimabilele pânze-icoane pictate de marele **Grigorescu**; Văratecul prin locul de veci al **Veronicăi Micle**; Sihla prin urcarea spre peștera unde s-a datat credinței **Sf. Teodora**, Sfânta Liturghie de la Biserica „Sf. Haralambie” cu alesele cântări ale corului „Angeli”, precum și vocea minunată a sopranei **Olga Caia**, fiica părintelui, stră-strănepoata sfântosului bunic din Humulești... Câte minuni, Doamne, ne-ai dăruit! Nu-mi ajung cuvinte, iată, selectez impresiile fixate în memorie de copii:

Alina P.: „La izvoarele înțelepciunii” mi-a oferit ocazia reconfirmării adevărului istoric... Cu siguranță, cunoștințele despre marele Slavici îmi vor fi utile și în viitor, iar această călătorie m-a făcut să constat că între zidurile solide ale locașelor sfinte se ascund istorii uluitoare ce păstrează vie flacăra credinței...”; **Sorin C.:** „Tabăra de vară „Centenar România”, vizitarea cetății Neamț, dar și alte locuri pecetluite de trecutul victorios al neamului, m-au ajutat să-mi consolidez cunoștințele în istorie. Am dedus un adevăr: toți cetățenii Țării fac istoria, iar noi, tinerii, croim viitorul...”; **Victoria R.:** „În aceste zile am trăit o stare sufletească rară. Mi-au rămas imprimate în memorie picturile din locașurile sfinte. Chipurile apostolilor ne-au îndemnat la bunătate și iubire. Am rămas profund impresionată de istorisirile despre viața monahală...”; **Loredana H.:** „A fost o călătorie minunată cu oameni minunați. Mi-am făcut mulți prieteni. Atmosfera caldă, prietenoasă din mănăstiri și de pretutindeni m-a apropiat și mai mult de România. Aș vrea să mulțumesc pentru bucate gustoase și Suflet Mare!” **Iulian M.:** „Patru zile de pelerinaj mi-au înaripat sufletul. Timpul a zburat ca vântul și nu-mi rămâne decât să mă bucur că mi-am îmbogățit memoria cu imaginile de basm ale acestor locuri istorice. Mă simt împlinit, fiindcă l-am simțit pe Dumnezeu alături...” **Cătălin L.:** „Vizitarea mănăstirilor m-au făcut să mă simt mai aproape de Dumnezeu, iar astfel

să-mi fortific puterile. Călătoria mi-a inspirat încredere și mândrie față de neamul meu. Am memorat cu nesaț tot ce ni s-a povestit la mănăstiri și în cetăți. Părea că-mi văd străbunii luptând pentru dăinuirea neamului, dar și pentru păstrarea credinței, a limbii și istoriei. Atâta sânge s-a vărsat pentru a ne fi dăruită această Țară minunată! Suntem datori s-o păstrăm și s-o transmitem urmașilor...”; **Camelia I.**: „A fost și o ocazie de reîntâlnire a elevilor de pe ambele maluri ale Prutului. Am simțit o deosebită plăcere asistând la Sfânta Liturghie în Biserica „Sf. Haralambie”. Aici am conștientizat că suntem un singur popor, uniți prin credință și istorie. Am rămas impresionată de vocile angelice ale copiilor corului „Angeli”. În mod deosebit m-a fascinat vocea sopranei Olga Caia, mare cântăreață. A interpretat „Tricolorul”, versuri Grigore Vieru. A fost înălțător!”; **Alexandrina G.**: „De fapt, am revenit Acasă! Ne-a întâmpinat cu brațele deschise bătrânul Prut. Floarea-soarelui ne-a umplut sufletul cu soare, iar cocostârcii ne-au înaripat privirea. Un ghid nevăzut și neauzit ne-a călăuzit pașii prin minunatul ținut al Bucovinei. A avut grijă să ne deschidă porțile spre frumos, spre sfintele lăcașuri seculare cu valoare istorică, sentimentală și spirituală. M-am simțit o mică părticică a acestei istorii milenare, atunci când am atins locul de odihnă al voievodului Ștefan cel Mare și Sfânt. Am rămas fără grai în fața măreției cetății de scaun Suceava, apoi Neamț. Mulțumim organizatorilor și susținătorilor acestui pelerinaj!” **Irina S.**: „Interacțiunea cu oameni de cultură, promotori ai frumosului și cumsecădeniei a generat în sufletu-mi doar stări înălțătoare. Magnifica priveliște a munților, verdele intens al pădurilor și cântecul păsărilor au constituit o adevărată sursă de energie... Toate m-au ajutat să pătrund în adâncă istorie a neamului...”

„Ce bine dacă am fi o Țară!, a exclamat printre cântările care făceau să ne tresalte inimile, domnul **Adrian Ghicov**. N-ar fi nevoie de confirmare că suntem acasă-Acasă...” Spusele-i mi-au amintit de Valeria Ciolac, cea care a obținut locul întâi la concurs, însă, nu a putut fi cu noi în această călătorie de vis...

Delegația elevilor-olimpici a fost însoțită de doamna **Claudia Balaban**, director general al BNC „Ion Creangă, **Adrian Ghicov**, doctor habilitat, conferențiar universitar, **Svetlana Crijanovschi**, medic, **Mariana Ursu**, **Nadejda Ambroci**, **Tamara Croitoru** – colaboratori ai BNC „Ion Creangă”, **Constantin Draguțan**, profesor și de cea care semnează aceste rânduri...

*Claudia Partole
(vara, 2018)*

În lumina dragostei de creație

„Oare nu-i păcat de Dumnezeu să nu ne mai vedem noi, așa din când în când?...”, ar fi zis sfântul bunic din Humulești, privind din portret. S-o fi bucurat să ne vadă adunați grămăjoară în zi de Dragobete! Căci a fost o șezătoare modernă (cu cântec, poezie, culoare) dedicată Dragostei. Scriitoarea **Claudia Partole**, moderatoarea Salonului literar-artistic „La Creangă”, ca de obicei, a adunat lume luminoasă, care poate transforma clipa în stropi de iubire.

Împreună cu profesorul de limba și literatura română, dnul **Sergiu Ștefan**, au venit de la Gimnaziul Onești, Hâncești, elevele **Greta Cornescu**, **Stela Moraru**, **Ceala Gonța**. Au recitat versuri din creațiile lor. Membrii ansamblului „La izvorul rece” de la Școala de Arte din Cojușna, Strășeni, conduși de doamna **Eugenia Tudose** (interpretă, profesoară și scriitoare), au impresionat publicul cu melodii din tezaurul neamului. **Irina Bahtin**, o prietenă devotată a BNC „Ion Creangă”, studentă la USM, a încântat prin daru-i actoresc. Tânăra poetă **Natalia Pântea** a recitat poezii din recenta-i carte de versuri. Majoritatea invitaților au venit cu creații noi ori cu piese muzicale, pentru a le testa în fața auditoriului. **Ionel Prodan**, elev la Liceul „Prometeu” și-a demonstrat nu doar repertoriul, dar și vocea minunată. **Anastasia Pereteatcu**, elevă la Liceul „Spiru Haret”, a interpretat la pian câteva piese memorabile.

Despre culori, vise și speranțe a vorbit **Gutiera Prodan**, improvizând o mini-expoziție care emana parfum de primăvară. Totodată, a pregătit și cadouri semnificative pentru învingătorii concursului „Cel mai frumos zâmbet”.

Poetul și pictorul **Victor Cobzac** a vorbit și a recitat versuri despre Dragobete. De asemenea, au citit din creațiile scriitoarelor: **Zinaida Izbaș**, **Tatiana Afanasie-Crăciun**, **Tatiana Scripa**, **Ana Onică**.

Eugenia Bejan, director adjunct al BNC „Ion Creangă” a remarcat faptul că „Dragostea îți atinge toate strunele sufletului”.

Tot ce se face cu dragoste și dăruire aduce bucurie!

Tamara Pereteatcu

Oglinda

Privește-te-n oglindă și spune ce-ai văzut...
Vei fi tu, oare, umbra cea care ai crezut?
De simți, de vezi, de suferi ca și ea,
Vei fi la fel tu cel, precum erai cândva?

Minciuna de-o potrivă te poate alina,
Dar dulcele ei gust prea mult nu va dura.
Cedează necăjită și toată numai dor,
Atunci când adevărul nu-ncapă în cotor.

Cotorul prăfuit de care-ai și uitat?
Uitata-i și de zilele ce-n urmă le-ai lăsat?!
Uitata-i tu de mamă, de buni și ... jucării?
În urma ta rămas-au amintirile vii...

De fapt, cuvintele puțin contează
Când sentimentele pe rând migrează.
Ai vrut, n-ai vrut, dar te-ai pierdut.
Pierduta-i într-o clipă comoara ce-ai avut!

Oprește-te din fuga ta spre nicăieri,
Trăiește azi firesc cu ziua cea de ieri.
Nu te grăbi să-ntorci o filă nouă dimineața,
Căci graba ta nu-ți va spori, să știi, viața.

Un singur lucru îl poți cunoaște de la A la Z –
Acela-i propriul tău suflet, fie bun sau rău.
Privește-te-n oglindă și zi-mi ce ai văzut:
Ești tu, oare, leit umbrei, precum ai crezut?...

Mihaela Roibu,
Liceul Teoretic „Gaudeamus”,
clasa a IX-a

„Pași spre cunoaștere”

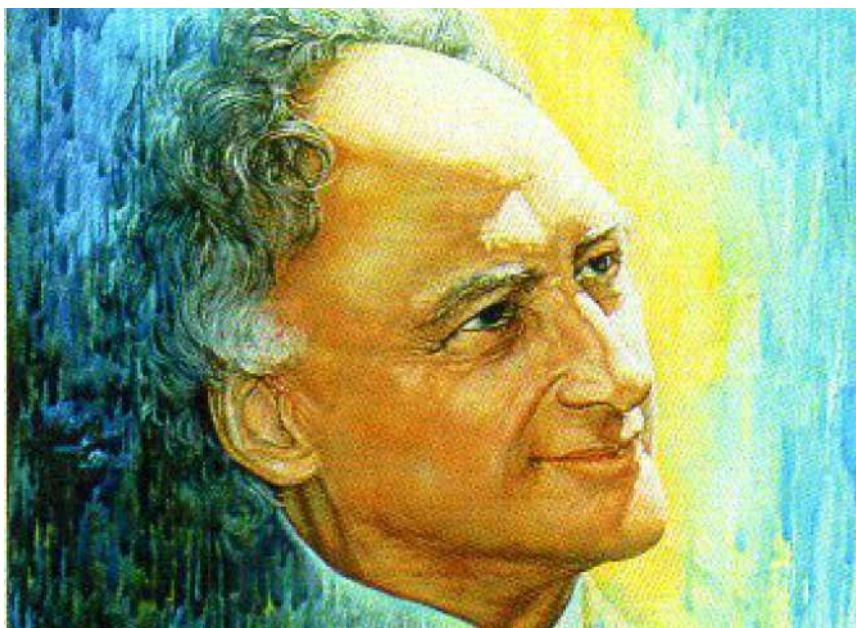
La Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” și-a dat start programul „Pași spre cunoaștere” - creat pentru a ajuta copiii să-și fixeze cunoștințele într-o varietate de subiecte, oferindu-le astfel, într-un mod atractiv, cele mai interesante informații. Tinerii exploratori din clasele primare de la Liceul „Minerva” și gimnaziul „N. Costin”, plini de curiozitate, de mai mult timp, descoperă și își aprofundează cunoștințele care țin de lumea din jur cu ajutorul enciclopediilor și a colecției de DVD-uri Enciclopedia Junior. Iată primii pași spre cunoaștere!

Pe parcursul a șase ateliere copiii vor afla multe lucruri interesante despre Planeta Pământ, de asemenea, se vor antrena să lucreze cu o carte enciclopedică, vor realiza postere și vor participa la concursul de totalizare. Cei mai buni exploratori vor fi premiați.

„Este un program binevenit și suntem norocoși că participăm și noi. Învățăm lucruri noi și utile pe care le folosim apoi și în cadrul lecțiilor. Venim cu mult interes și curiozitate la fiecare atelier”, mărturisește doamna învățătoare Ecaterina Ciobanu (Liceul „Minerva”).

Rodica Gangura,
bibliotecar principal, secția Mediatică

Dor de poetul Grigore Vieru

Gândul zboară astăzi spre cel care va rămâne în sufletele noastre drept vocea durerilor și bucuriilor unui neam, poetul Grigore Vieru.

Rânduri de dor, împletite cu admirație și mândrie, că a avut spațiul românesc un asemenea poet, înșiră toți cei care îi citesc opera și-i simt liniștitul verb.

I-am fost contemporani, copii fiind, ne-am bucurat de întâlnirile cu poetul... Roadele îi sunt generațiile de tineri, care au crescut, strângând mierea slovei sale dulci, ghidați de „Albinuța”.

Gingaș, frumos, limpede și atât de aproape, încât îl resimțim ca pe o parte din trupul țării, versul lui Vieru ne sporește credința în iubire.

O minunată dedicație Dragostei, așa îi recunoaștem creația. Dragostea de Cuvânt, Dragostea de Mamă, Dragostea de Plaiul Natal, Dragostea de Frumos și de Sfânt...

Recunosc, n-am cunoscut o stare mai înălțătoare decât cea declanșată de o cântare sacră consacrată dragostei. „Am numit cu nume drag,/ Stea din cer strălucitoare./ Steaua mea a fulgerat/ Și s-a rătăcit în mare...” („Cu numele tău”)

Este uimitoare dedicația cu care a vegheat asupra iubirii prin care Eul poetic se destăinuie: „Locuiesc la marginea/ Unei iubiri,/ La mijlocul ei,/ Trăiește credința mea”. („Locuiesc”)

„Vin alte raze,/ Mai tinere, din urmă/ Pe care nu le cunoaștem.” („Vii tu”), este adevărat. Vin alții care vor mai scrie. Poezia lui, va rămâne, însă, candela de la care venim, ca să luăm lumină.

Infinită dragoste îi purtăm „acum și în veac”.

Este un poet absolut, care întâi de toate a știut să fie om, „Omul Duminicii”.

Recunoștință adâncă și dor de Vieru, dor de forma supremă a iubirii- arta cuvântului.

Unde se întâlnește cerul cu pământul, acolo sălășluiește dragostea pentru poezie. Acolo Grigore Vieru își cântă iubirea pentru adevăr și dreptate împreună cu îngerii.

*Alexandrina Garuța,
clasa a XII-a, Liceul Teoretic „Iulia Hasdeu”*

10 ani fără Grigore Vieru

La Biblioteca Liceului Teoretic „Alexandru cel Bun” din orașul Sîngera, în ziua care e consemnată venirea în lume a poetului Grigore Vieru, a fost organizat un frumos medalion literar intitulat „Poetul Neamului, simbol al Graiului, al Mamei și al Patriei. 10 ani fără Grigore Vieru”

La evenimentul, moderat de subsemnata, au fost invitați de onoare: fiul regretatului poet – Călin Vieru, poeta și prozatoarea Claudia Partole, psihologul și prozatorul Mircea Grecu.

Elevii claselor a cincea – a opta, au pregătit momente artistice, inspirate din creația poetului, au recitat poezii, au interpretat cântece scrise pe versurile lui Grigore Vieru.

Iată câteva impresii despre eveniment:

Călin Vieru: „Orice posibilitate de a fi teleportat în copilărie este un cadou de neprețuit. Iată de ce m-am simțit nespus de bine în mijlocul copiilor de la liceul „Alexandru cel Bun”. Plecăciune până la pământ copiilor, care m-au atras în jocul lor, unde m-am simțit fericit!”

Claudia Partole: „Ce bine e că ne amintim de înaintemergători! Copiii trebuie să și-l amintească pe cel care le-a protejat copilăria... Drag mi-e și mie! Până dincolo de moarte....”

Nina Ciobanu, profesoară de română: „Frumusețea unui copil este sufletul său. Vieru mereu a fost un copil în suflet și în viață prin intermediul celor scrise. El va rămâne în inimile copiilor. Grigore Vieru a fost unul dintre primii care a scris mai deosebit pentru copii, este cel care a deschis o cale mai luminoasă spre adevăr prin cuvinte. Ne bucurăm nespus că avem o bibliotecară care mereu ne ademenește spre Cuvânt, spre Frumos, ne invită oaspeți...”

Lucian Celac, elev în clasa a III-a: „Am rămas cu emoții pozitive și amintiri frumoase. Am făcut cunoștință cu fiul poetului drag mie, Grigore Vieru și cu scriitorii Claudia Partole, Mircea Grecu. Călin Vieru ne-a povestit momente interesante din viața tatălui său. Prima carte citită de mine a fost „Albinuța” lui Grigore Vieru, am crescut mai repede și datorită acestei cărți minunate...”

Aș vrea să menționez, ca bibliotecară, că cele mai solicitate cărți de micii cititori, sunt cărțile lui Vieru. Deci ziua acestui poet, drag copiilor, în bibliotecă e în fiecare zi.

*Stela Celac,
bibliotecară, grad didactic I, or. Sîngera*

Popas în ani

Interviu cu Victoria Tomuz, redactor-coordonator, emisiunea „Ora Copiilor”, Radio Moldova.

Claudia Partole: Cine ascultă „Ora copiilor” de la Radio Moldova, o cunoaște pe Victoria Tomuz. Ea pregătește această emisiune de ani de zile. Iată, o rog să ne povestească despre destinul ei de jurnalist...

Victoria Tomuz: M-am născut în satul Duruitoarea Veche, raionul Râșcani. Un sat pitoresc din lunca Prutului cu monumente naturale unice (grota, defileul, stâncile care se țin lanț...) Aici vin turiști din lumea întreagă să le admire... M-am născut în familia lui Toader și Ana Tomuz. Țărani gospodari și harnici care ne-au crescut pe sora mea Maricica și pe mine în atmosferă de dragoste și cumsecădenie. Cei șapte ani de acasă ne-au fost și ne mai sunt călăuză pe drumurile vieții...

C.P.: Despre anii de școală, ce-ți amintești?

V.T.: Au fost frumoși! Am terminat școala primară din sat, apoi școala medie din satul Proscureni. Zilnic făceam naveta pe frig, ploaie, arșiță... Niciodată nu oboseam. Am avut parte de profesori buni, dedați muncii pedagogice. Am avut norocul de colegi minunați, eram o echipă și la carte, și la joacă, și la muncă. Vara munceam în brigada școlărească. Câte hectare de porumb am prășit, câți saci de tutun am rupt, câtă sfeclă am curățat...

C.P.: Ai muncit, dar ai și învățat!

V.T.: Mi-a fost drag să învăț. Luam cărți de la biblioteca din sat și le citeam la lampa de gaz. Citeam până sticla lămpii se făcea fumurie, încă nu aveam lumină electrică.

C.P.: Ai absolvit școala cu medalie de aur!

V.T.: A fost în 1966... A fost prima performanță în școala noastră! Apoi, am venit la Chișinău însoțită de sora mai mare, Maricica, care era studentă la Institutul Politehnic, astăzi Universitatea Tehnică... Mama tare și-a dorit să aibă un medic, dar... De acasă m-am pornit la medicină. Mi-am umplut valiza cu manuale de fizică, chimie, dar și cu cele de literatură, istorie... S-a întâmplat, însă, că am ajuns la Universitatea de Stat, unde se deschisese o secție nouă de ziaristică. Scriam poezii, articole... Am susținut un examen (limba și literatura moldovenească.) scris și oral pe nota maximă și am fost admisă...

C.P.: Apoi, de la absolvirea Universității, până azi, ai rămas fidelă radioului...

V.T.: La radio am ajuns întâmplător. Am venit la practică în Redacția emisiuni pentru copii și tineret. Aici am întâlnit niște oameni foarte buni, care m-au învățat atâtea lucruri pe care la facultate nu le învățasem. Domnea o atmosferă caldă ca într-o familie.

C.P.: Primele deplasări, primele emisiuni, primele fraze rostite al microfon...

V.T.: Acestea nu se uită... Incredibil că au trecut atâția ani, parcă totul a fost ieri... Atâtea generații de copii au trecut prin destinul meu! Atâtea schimbări s-au produs și-n societate și-n interiorul instituției. Am rezistat. Radioul s-a identificat cu destinul meu. Deși tentații am avut multe. Nu regret. Mesajele copiilor de cândva, ale copiilor de astăzi, care-n această epocă a tehnologiilor informaționale avansate găsesc timp și vin al Radio Moldova, îmi trimit mesaje, vor să colaboreze, vin cu idei, sugestii, contează foarte mult. Urmele mele lăsate în destinele sutelor de copii, care și-au luat sau se pregătesc să-și ia zborul în timp devin tot mai proeminente. Sunt urme care întregesc munca profesorului, a părinților, a cărților citite... Emisiunea „Ora copiilor”, sper eu, va rămâne la o singură vârstă – COPILĂRIA ȘI ADOLESCENȚA.

Piscul diamantelor

Trăiau odată într-un sătuc de la poalele munților doi copii – Ian și Ina. Jucându-se, adeseori se urcau în părul cel mai înalt, din vârful căruia vedeau departe în munți un pisc strălucitor, neobișnuit de frumos. Urmărindu-l de mult timp cu interes, observară o licărire ciudată, radiantă, de parcă în toiul zilei piscul se scufunda pe rând în toate culorile curcubeului. Într-o zi Ian îi zice fetei:

– Aș vrea să urc până la piscul acela. Cum se vede satul de la înălțimea lui?

Într-o duminică de vară, pe la răsăritul soarelui, copiii își luară rucsacele în spate și o porniră în taină pe o cărăruie de munte. De ce pe furiș? Omenii din sat povesteau că piscul se află pe muchia unei prăpăstii, în care își duce traiul o pereche de vrăjitori îndrăciți – Uragan și Uragana – niște uriași fioroși. Ei se hrănesc ei cu sufletele curioșilor care încearcă să se apropie de pisc.

În timpul acesta Uragana, vrăjitoarea cea rea, zbură printre nori și zări cum niște copii asaltă avan înălțimea. Coborî iute în prăpastie și îi strigă bărbatului său:

– U-ha-ha, dragă Spurcăciune, simt că vom avea azi la cină niște sufletele!

– Uhu! făcu Uragan mulțumit. Mă duc să dezleg sălbăticiunile...

Iar copiii mergeau și mergeau. Piscul li se părea aproape de tot. Soarele parcă se grăbea și el. Băiatul cercetă atent locul din jurul lor. Piscul nu se mai vedea, se mistuise în vinețiul serii.

– Ina, uite ce stâncă abruptă. Sub ea este multă iar-bă uscată, vom dormi bine, păziți de vânt și de ploaie.

Dar nu reuși băiatul să facă nici doi pași, că muntele răsună de un covițait urâcios.

– Oare ce dihanie urlă? Mi-e frică! șopti Ina.

Ian o încurajă Ian cu o voce nesigură.

– Cred că s-a rătăcit vreun porc. Hai să vedem cine-i dincolo de stâncă...

Se apropiară tiptil și văzură cum o dihanie pocită, vlaguită și slabă ca vai de ea stătea sprijinită de stâncă. Deși tremura de frică, Ina se apropie.

– Ce jivină să fie oare?

– Sunt Mistrețul Colți de Aur, răspunse pocitania.

Copiii amuțiră, uluiți să audă un animal vorbind

cu glas de om.

– Dați-vă mai aproape, să vedeți ce frumos strălucesc colții mei de aur, continuă mistrețul.

Deodată, în liniștea bizară ce se așternu prinseră a se învălmăși ramurile copacilor și din frunzișul lor răsună o voce șuierătoare: „Smulgeții colții de aur, copii norocoși! Când o să vă întoarceți acasă cu această comoară, să vedeți cum o să vă laude părinții. Hai, mai repede, că fiara nu se poate apăra!”

Auzind acest îndemn viclean, Mistrețul prinse a se zvârcoli și a geme:

– Nu mai pot de foame... Fie-vă milă... Mo-o-or!

Înduioșați, copiii scoaseră din rucsac toți cartofii și îi puseră în fața Mistrețului, îndemnându-l să mănânce. Animalul ronțai îndelung și cu multă plăcere. Prindea la putere văzând cu ochii. Curând se ridică în picioare și rosti:

– Vă mulțumesc, copiii mei buni. N-am să uit niciodată că m-ați scăpat de o moarte cumplită și ați rupt urzeala farmecelor.

Rămași fără cartofi, Ian și Ina nu mai aprinseră rugul. Obosiți, adormiră buștean. A doua zi din nou au mers până la asfințitul soarelui. Noaptea se furișă pe neobservate. Începu să se facă frig. Sleți de puteri, copiii aprinseră cu greu un rug. Ina scoase din rucsac o turtă, o rupse în două și ambii începură să mănânce cu poftă mare. În clipa aceea, la lumina rugului, se înfățișă un cerb alb ca un schelet – numai piele și oase. În schimb coarnele împodobite cu mii de pietre nestemate sclișeau în mii de culori. Cerbul se apropie fără frică, întinse botul spre turta din mâna fetei, o mirosi cu lăcomie și abia deslușit șopti: „Nu mai pot de foame... dați-mi... și mie o bucatică”.

Și din nou răsună o voce mieroasă de femeie, care părea să vină din tulpina unui brad:

– Omorâți cerbul și luați-i coarnele! Veți fi bogați, o să trăiți o viață fără griji.

Copiii se prefăcură că nu aud nici o voce. Îmbrățișară cerbul, îl dezmiardară, șoptindu-i: „Ce coarne frumoase ai, nu cumva ești regele cerbilor?” Cerbului i se îndoiră genunchii și căzu la picioarele copiilor. Ina începu să-i dea în gură câte o bucatică de turtă, zicând: „Nu te lăsăm noi să mori. Mănâncă repede turtele și fugi, nu cumva să vină oamenii cei

răi de după brazi și să-ți fure coarnele...” Îndată ce înghiți turtele, blana cerbului se făcu mai albă și mai strălucitoare și el le vorbi copiilor: „Vă mulțumesc, Sufletelor curate! Mi-ați dezlegat farmecele și m-ați scăpat de la o moarte cruntă”. Și se făcu pe loc nevăzut.

A treia zi s-au trezit sleiți de puteri. Au pornit din nou să urce spre pisc. Mișcau picioarele cu greu. Tremurau de frig. Iar în jurul lor era numai zăpadă. Albă. Rece. Lunecoasă. Îi mai despărțea de piscul râvnit doar un urcuș lent. Însă copila căzu într-un genunchi. Prinse a tremura. Băiatul își scoase haina și o înveli. Se lipi de ea cu tot corpul, s-o încălzească.

Uragan și Uragana priveau de sus cu ură, dar nu-i puteau atinge: aveau sufletele atât de pure, că de i-ar fi înghițit, ar fi crăpat vrăjitorii în mii de particule înghițite apoi de prăpastie. Făcură ultima încercare de a momi copiii în mrejele lor:

– Credem că acum vă pare rău după comorile pierdute. Cu ce v-ați ales? O să vă prefaceți în stane de gheață și o să rămâneți sub zăpada veșnică.

Vai, dar ce urgie se stărnise în munți... Viscoalea, vântul urla, vârful brazilor scârțâiau și trosneau. Uragan și Uragana, turbați de furie, își dezlănțuiră puterile. Dar, cum erau prea flămânzi de suflete, în cele din urmă se prăbușiră în prăpastia întunecoasă să clocească farmece noi. Iar din hăul negru al prăpastiei se ridică un nor alb ce semăna cu o lebădă, pe aripile lungi cât un brad ale căreia călătoreau Mistrețul Colți de Aur și Cerbul strălucitor. Ei se aplecară peste copii, îi ridicară din zăpadă și norul ca o navă zburătoare se înălță spre vârful muntelui... O lumină caldă, mângâietoare, se așternu peste copiii adormiți. Ei se treziră. Priviră uluiți în jur. Fericită, Ina bătu din palme:

– Am ajuns! Suntem în cel mai înalt punct al muntelui! Sunt sigură că nu dormim! Privește, în depărtare aproape de orizont, se văd căsuțele noastre

ca niște cutii de chibrituri. Hai să le strigăm părinților „Bună dimineața!”

Atunci dintre razele multicolore ieșiră în față Cerbul și Mistrețul.

– Copii frumoși, de aici, de sus, vocile voastre nu străbat până în sat. Ați parcurs o cale de ani de zile pământesteți ca să ajungeți la Piscul Diamantelor.

Speriată, Ina începu să plângă:

– Vai, ce-am făcut! Cât de rea am fost! Biata mamă, nici nu știe unde sunt!

Ian se grăbi s-o liniștească:

– Nu-ți face griji! Ne vom odihni puțin și ne vom

întoarce acasă. Ai să vezi ce bucuroși vor fi părinții noștri că nu ne-au mâncat vrăjitorii cei răi...

Cerbul fu nevoit să adauge:

– Noi v-am ajutat să ajungeți pe vârful muntelui. Bucurați-vă! Vi s-a împlinit visul arzător. Dar nu mai aveți o cale de întoarcere.

– Ați ajuns în lumea nemuritorilor, intră în vorbă și Mistrețul. Sunteți nevăzuți pentru oamenii cei obișnuiți. În schimb le puteți trimite părinților o veste bună și daruri împărătești.

– Vai, ce minunat!

Vreau ca mamele noastre să poarte salbe de mărgăritare! bătu Ina din palme.

– Ai uitat că suntem săraci? Nu avem daruri, le putem transmite doar cuvinte de iubire... îi aminti cu sfială, înroșindu-se, Ian.

– Ba sunteți foarte bogați! Pentru sufletele voastre curate ați fost aleși rege și regină în țara ce se numește Piscul Diamantelor. Puteți să le trimiteți tot ce doriți. Norul-Lebădă va trece doar o singură dată pe la părinții voștri, le va mulțumi că au crescut Copii Frumoși cu Suflete Pure și le va dărui niște pungi cu pietre scumpe ca să-și ducă traiul liniștit până la adânci bătrânețe...

Au depănat propriile povești

Ajuns la cea de-a IV-a ediție, concursul povestitorilor „Hai mai bine despre copilărie să vorbim”, desfășurat în cadrul Zilelor Creangă, a adunat de această dată circa 100 de elevi de la mai multe licee din Chișinău. Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, care organizează acest concurs, a creat toate condițiile necesare ca fiecare să-și poată spune povestea. Din cele două săli pline cu elevi,

însoțiți de profesori și părinți, se tot auzeau voci de copii, mai mari și mai mici, care povesteau despre șotiile, năzbâțiile, peripețiile lor sau ale părinților și bunicilor.

Toți cei prezenți au fost salutați de Eugenia Bejan, director adjunct al BNC „Ion Creangă”, care a menționat că în aceste zile, în perioada Festivalului „Zilele Creangă”, se organizează mai multe activități culturale pe ambele maluri ale Prutului, inclusiv la Iași, la Bojdeuca lui Ion Creangă. „La prima ediție a acestui concurs, participanții au venit cu fragmente din „Amintiri din copilărie”. De la a doua ediție și până la cea curentă, ne-am zis că este mai bine să perpetuăm acest spirit crengian și să încurajăm generația în creștere să-și etaleze talentul de povestitor și să povestească despre întâmplările din copilăria lor, a părinților, a bunicilor. Nu ne-am așteptat la atât de mulți participanți! Concursul merită să fie organizat la nivel național ca să readucem în contemporaneitate plăcerea povestitului”, a adăugat doamna Bejan.

Liliana Bejenaru, învățătoare la liceul „Mihai Eminescu”, a venit la concurs cu patru elevi. Trei dintre ei au povestit întâmplări despre căpșunele, pere și roșii. Iar Vlad Gherghelaș din clasa a IV-a, care a venit îmbrăcat în costum național, a ales o întâmplare amuzantă de la pescuit. „Pentru că la oraș Vlad nu prea are parte de multe peripeții, a plecat la țară, acolo unde are o bunică, dar și o străbunică. Deci, a avut

de unde să se inspire! Împreună cu bunica a așternut pe hârtie întâmplarea de la pescuit, apoi a cerut și ajutorul meu. Am lucrat cu fiecare elev în parte. Este pentru prima oară când ei participă la un astfel de concurs”, spune învățătoarea.

„Într-o primăvară, când am plecat la țară, am avut parte de o surpriză – am văzut că bunica are 30 de pușori micuți, moi, drăgălași, care mi-au plăcut foarte mult! Când am rămas singură acasă, fiind fată responsabilă, am decis să le fac o baie, cu săpun. Le-am pus așa de mult săpun că din galbeni s-au făcut albi. Trebuiau uscați, desigur! Ce imagine mai era! În mijlocul ogrăzii, stau întinși pe sfoară 30 de pușori...” este o mică spicuie din povestea Alexandrei Kuzacova, elevă în clasa a VIII-a la liceul „Mihai Eminescu”.

După tocmai 100 de povești interesante, membrilor juriului, format din angajați ai BNC „Ion Creangă”, jurnaliști și scriitori, le-a fost dificil să desemneze câștigătorii. Pe **Locul I** s-au clasat următorii elevi: **Amelya Singereanu** (clasa a IV-a, LLMTI „Socrate”); **Polina Cebotari** (clasa a III-a, LT „Elena Alistar”); **Andreea Druță** (clasa a VI-a, LT „Orizont”); **Alexandru Savva** (clasa a VII-a, IPLT „Da Vinci”). **Locul II: Simion Xenofontov** (clasa a IV-a, Școala Primară „Prometeu-Junior”);

Dumitru Roșu și Ecaterina Roșu (clasa a III-a, IPLT „Principesa N. Dadiani”); **Victor Zbancă** (clasa a V-a, IPLT „Da Vinci”); **Oana Crețu** (clasa a VIII-a, LT „Prometeu”). **Locul III: Paula Pavilescu** (clasa a III-a, LT „V. Vasilachi”); **Sofia Lazarenco** (clasa a III-a, LT „Elena Alistar”); **Valeria Todică** (clasa a VI-a, IPLT „Da Vinci”); **Bianca Moldovanu** (clasa a VIII-a, LT „Ion Creangă”).

Una din câștigătoare, Amelya Singereanu de la Liceul de Limbi Moderne și Tehnologii Informaționale

„Socrate” a fost ajutată de o profesoară de artă teatrală, dar cea mai mare susținere a avut-o de la mama sa care a însoțit-o la concurs. S-a inspirat dintr-o întâmplare de-a bunelului, de pe când era copil, care trebuia să ducă covata unei rude de la care o împrumuta-se. Pe drum, așa cum putea să facă și un oarecare alt ștregar, s-a urcat în covata mare de lemn și s-a jucat în ea până a crăpat-o. După acest concurs, Amelya spune că va continua să scrie și alte povești.

„Să continuați să discutați cu părinții, cu bunicii voștri, ca să aflați mai multe despre viața, copilăria și tinerețea lor. Iar toate aceste povestiri, vă sugerez să le scrieți și să le păstrați în arhiva de familie. Peste ani vor fi de o mare valoare”, le-a spus elevilor Maria Harea, șef secție „Dezvoltare în biblioteconomie și știința informării”, BNC „Ion Creangă”, membru al juriului.

„Să nu învățați poveștile doar pentru concurs, dar pentru plăcerea proprie. Vă dau un sfat bun: Să nu stați cu telefonul în mână, cu chii la calculator și cu urechile la televizor. Să vă duceți la țară cât mai des posibil, să alergați desculți, să citiți în natură”, i-a îndemnat pe „povestitori” un alt membru al juriului, scriitorul Constantin Dragomir.

Președintele juriului, scriitoarea Claudia Partole, spune că fiecare își are povestea sa, dar e minunat să mai și putem s-o spunem și altora: „Cu ajutorul vostru, dragi copii, parcă am trecut din nou prin anii copilăriei. În multe năzbâtii chiar m-am regăsit și eu. Mi-ați amintit de jocul cu anotimpurile pe care îl uitasem. Bunicii noștri erau mari povestitori! Când își povesteau copilăria, parcă erau frați cu Ion Creangă”.

Toți participanții au primit diplome și cadouri și au plecat acasă cu gândul: „Oare ce poveste vor spune la următoarea ediție a acestui concurs!?”

Andrei BORDIAN

Micii condei

(elevii doamnei Liuba Adespea, Liceul Prometeu-Junior)

Visul unui ghiozdan

Era odată un ghiozdan. Nu aș spune că era mare, era mic de tot. Dis-de-dimineață, cât e ziua de mare, se plimba din colo-ncoace, neavând ce face și, tot mișcându-se agale, a ajuns într-un parc miraculos.

Priveliștea din parc l-a făcut să urmărească diferitele nuanțe: mai aprinse, mai închise. Piticul (așa îl chema pe ghiozdan) era foarte bucuros de cele văzute și sărea, cânta, se juca cu lumea din jur. Într-un moment dat, Piticul a adormit și parcă s-a teleportat în viitor. Nu mai era un ghiozdan mic, drăguț ca altădată, ci s-a transformat într-un băiețel cam de vreo 9 ani. Credeți că se mai juca, sărea? El ca un băiat mare, meșterea și creaa diferite lucruri folositoare pentru construirea mașinilor, jucăriilor și multe alte lucruri utile.

Văzând că poate face așa lucruri minunate, s-a mirat continuându-și lucrul. A trecut un timp oarecare și băiatul-ghiozdan a obosit în acea lume unde era om. Și atunci a creat o mașină a timpului cu care s-a întors în visul său lung și dulce.

S-a trezit, cu o mare bucurie că este din nou ghiozdanul mic, deși, uneori, avea un pic de tristețe în suflet, deoarece nu mai putea face jucării. El își spuse, că în visul viitor va călători prin mai multe locuri.

Iată așa era acest minunat Pitic.

Amelia Visan, cl. a IV-a

Ce ne șoptesc cocorii?

Cocorii ne spun tot ce au văzut în călătoria lor. Mulți oameni rămân uimiți de povestea cocorilor. Odată am invitat la concursul poveștilor un cocor. Ia ce ne-a povestit:

– În drum spre Africa de Sud am văzut multe lucruri: marea ce susura povești de adormit copiii, cântecele cerului, lacrimile norilor și razele blânde ale soarelui. Atunci când am pășit pe noile meleaguri, am atras atenția la lei feroși, elefanți ce păseau lent și maiestuos, rinocerii furioși și păsări de diverse culori și specii. Am fost foarte încântat de cele văzute, dar, totuși, cel mai bine e la tine acasă! Și, iată, am revenit...

Astea ne-a mărturisit cu nostalgie cocorul.

Tinca Josan, cl. a IV-a

Sonetul colăceilor și cailor de lut

Minuni copilăria ne-nvăța...
Cât vaca-mi permitea, păscând în pace,
din glod, din luturi modelam ce-mi place...
Creația ca la-nceput era,

doar că aveam deja multă lumină
de noapte despărțită, și uscatul...
Știam cum crește mama aluatul...
Ce colăcei mai înălțam din tină!

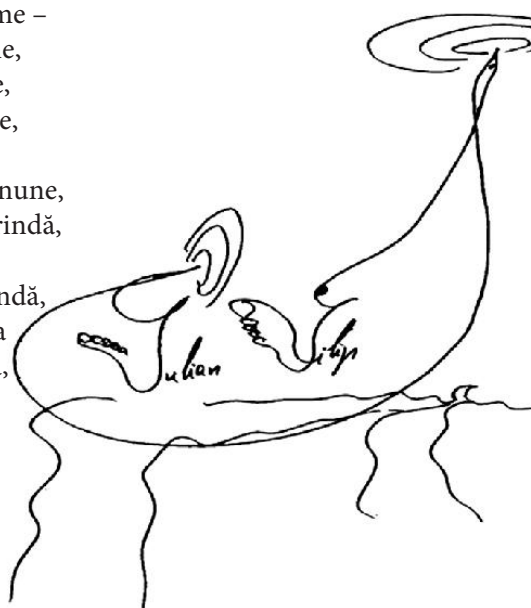
...Pe undeva, de soare pârjoliți,
căluții mei de lut mai zac sub iarbă
ori tulbură arheologi pripiți

să mi-i declare-n foarte mare grabă
din ere depărtate despletii
și rătăciți de herghelia oarbă.

Alegerea numelui

Doamne, Doamne, lume, lume,
nou născutul n-are nume –
mama, tata i-l vor spune,
tata, mama i-l vor pune,
bun ales din nume bune,
bine-ales, ca să răsunе
plin, frumos, nume-minune,
ca să-l prindă, să-l cuprindă,
ca o vrednică oglindă,
ca și floarea cea din grindă,
care-n miresmează casa
și pruncuțu, și mireasa,
floarea nou venitului,
floarea împlinitului,
floarea ostenitului
de tot lungul căilor
și bătutul văilor,
văilor cu zările
și cu întrebările,

văilor cu florile,
coastelor cu morile,
morilor cu pietrele
și cu toate vetrele,
vetrele, cuptoarele
cu toate odoarele,
toate-așteptătoarele
să-i cunoască lumile,
să-i cunoască numele
mări nou-născutului,
mări începutului
devenirii sale,
venirii pe cale,
cale și cărare –
să crească om mare,
bun și împlinit,
drag și întregit,
vrednică oglindă,
busuioc din grindă!

Lucreția Bârlădeanu și descinderea în universul copilăriei

Domeniu fascinant, complex, cu vaste disponibilități creatoare, în plină expansiune și dezvoltare, literatura pentru copii și adolescenți antrenează tot mai semet, în ultimul timp, scriitori oarecum „specializați” în literatura pentru maturi (deși astăzi hotarele dintre cele două sfere sunt mai mult decât fluctuante). Este și cazul Lucreției Bârlădeanu, sedusă de reflexele paradisului pierdut, tentată într-un act de reverență, dar și previzibilă nostalgie, să-i fixeze resorturile speciale într-o scriitură la fel de specială, cum este cartea de povestiri „Dealul Drăguței”. Amintiri din altă copilărie, apărută la Editura Silviu-Libris (Chișinău, 2010).

După ce vreme de câteva decenii s-a lăsat prinsă între clamele poeziei (Rouă de cuvinte, 1988, Clipe de păsări, 1996, Capitalul din Para Sângelui, 1998) și, mai târziu, între cele ale prozei și eseisticii (Secolul nomazilor, 2006; Scrisori din Paris, 2011; Tunica portocalie, 2016), autoarea ne surprinde plăcut cu această încercare de reconfigurare a tărâmului primordiilor. Această „altă copilărie”, cum ține să precizeze din subtitlu, este chiar proiecția copilăriei autoarei, care, urmând modelul crengian, își evocă anii mitului de aur, așa cum se profilează aceștia la vârsta maturității. Este prezent Humuleștiul sorocean, Tătărauca Vechi, satul de baștină al autoarei, „așezat în Câmpia Sorociei, printre dealuri și văi, nu departe de Nistru și de cetatea de Scaun”, în centrul căruia se află casa părintească, ridicată „odată cu biserica”. Satul obține ipostaze mitice prin incursiunile etimologice pe care le întreprinde naratoarea, așa cum se întâmplă în cazul evocării Dealului Drăguței, prinsă într-o viziune stenică, senin-nostalgică.

Dedicat memoriei părinților, Raisa și Ion Bârlădeanu, volumul va restitui proiecțiile acestora, prinse în canavaua unor amintiri calde. Așa se face că legătura indisolubilă de baștină este asigurată de zeii tutelari ai acesteia, identificabili în imaginea bunicilor – Petru și Eufrosinia Sârbu și cea a părinților. Tema familiei este axată pe modelul patriarhal al conviețuirii într-un context de afectivitate și respect reciproc. Ca în narațiunea Grămăjoară a lui Ion Druță, membrii familiei îmbracă roluri memorabile în asigurarea unei copilării imperturbabile. Altminteri, autoarea completează în chip fericit galeria personajelor copii din literatura română din

Basarabia cu un prototip feminin inconfundabil. Mult mai anemic reprezentate în acest sector literar (ca și în altele, de altfel), unde primatul îl dețin versiunile masculine (Trofimaș sau Bobocel al lui Ion Druță, Guguță, Radu, Ciuboțel ai lui Spiridon Vangheli, Nătăfleată al lui Aureliu Busuioc, Bufta și Ilușca ai lui Vladimir Beșleagă, Mitruță al lui Vasile Vasilache, Fănel al lui Nicolae Esinencu, Păsărel al lui Nicolae Dabija, Emilaș al lui Vasile Galaicu, Ciulică al lui Nicolae Popa, Pălăriuță Oranj al lui Iulian Filip), esențele feminine, iată că își fac vizibile prezențele. Lucreția, alături de Fulguța Lidiei Hlib, Sofia-Păpădia a Stelei Popa sau Domnița-Păstorița a Claudiei Partole îmbogățește acest diapazon cu viziunea inventivă a fetei ce-și instituie propria sa filozofie asupra vieții. Lucreția Bârlădeanu completează această galerie cosmocentrică cu tipul copilului degajat, cu simțul replicii, inocent prin naturalețea gesturilor sale, candid și curios să pătrundă misterele universului, având deplină suveranitate în hotarele lui. Toate mărcile unei copilării albastre, descinsă din verile trase de „fluturi, de buburuze și de furnici”, ca să o parafrăzăm pe Ana Blandiana, se regăsesc în aceste pagini.

Pigmentată cu mult umor jovial, concepută într-un stil alert, lucrarea are de câștigat prin ironia caldă, eleganța ludică, colocvialitate, spiritul fantezist, toate consumate într-o atmosferă senină ce conturează acest poem despre copilărie (re)trăit din perspectiva adultului nostalgic.

Dealul Drăguței e o carte despre copii, dar nu în mod exclusiv pentru ei. Retina afectivă a adulților va fi reanimată de această invitație în pădurea descultă a copilăriei, marca căreia sunt fluturașii albaștri. Autoarea sugerează implicit că literatura se adresează „vârstei fără de vârstă a copilăriei”. E, în fond, o frumoasă carte de vacanță, reconfortantă, agreabilă ca scriitură, care confirmă o dată în plus faptul că șansa literaturii pentru copii din Basarabia de a se reabilita ține de cooptarea scriitorilor de valoare, care știu să se aplece cu înțelegere și dragoste, asupra unui univers cu bogate rezonanțe afective și morale în planul expresiei artistice.

Claudia Partole: „Mi-am regăsit și eu copilăria printre voi”

După datina străbună, lăsată din moși-strămoși, invitații de onoare se întâmpină cu pâine și sare. Astfel și-au primit oaspeții elevii Școlii Primare nr. 21 „Spiridon Vangheli” din municipiul Bălți. Aceștia fiind doamna Eugenia Bejan, director adjunct al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” și doamna Claudia Partole, poetă, prozatoare și dramaturg. Sala frumos amenajată și plină de elevi, unii îmbrăcați în costume naționale, au făcut ca oaspeții să simtă parfumul sărbătorii. Din scenă au început să răsunе vocile plâpânde ale elevilor clasei a II-a „A”, care au pregătit programul artistic, ajutați de învățătoarea lor, doamna Lilia Tighineanu și bibliotecara, doamna Ana Tiglea.

Copiii au prezentat succint biografia scriitoarei, au recitat poezii și i-au adresat o mulțime de întrebări interesante. Astfel, doamna Claudia Partole a fost provocată să povestească cele mai haioase amintiri din copilărie. Pe copiii s-au interesat cum e să fii scriitor, cum ia naștere o poezie, cum apare o carte.

Doamna Eugenia Bejan a discutat cu micii cititori despre laboratorul de idei al scriitorului. Le-a vorbit despre două cărți ale autoarei. Prima este „Floarea iubirii”, o povestire care a fost inclusă într-o carte despre pace și lansată tocmai în Coreea de Sud. Această povestire, scrisă de Claudia Partole și ilustrată de Violeta Diordiev, a fost recunoscută ca fiind cea mai deosebită dintre celelalte povestiri incluse în cartea respectivă. Cu aceeași curiozitate, micii cititori au aflat și despre „Lola cea frumoasă”, o poveste despre o pisică, carte distinsă cu Diploma de Onoare IBBY pentru ilustrații.

Stând de vorbă cu elevii clasei a II-a „A”, am cules multe impresii interesante. Bunăoară, Diana Postoroncă, mi-a mărturisit că a citit în revista „Florile dalbe” despre jurnalul doamnei Claudia Partole. „Dar este prima oară când văd un scriitor. O să caut

la bibliotecă toate cărțile pe care le-a scris dumneaei și o să le citesc împreună cu toată familia”.

„Am citit cartea „Salba cu mărgelile care plâng”, scrisă de Claudia Partole, din care am învățat că trebuie să fiu atentă cu obiectele electrotcasnice. Am citit-o împreună cu părinții, pentru că este bună și pentru maturi”, povestește o altă elevă, Lavinia Rotari, care a fost în rol de prezentatoare.

Ariadna Livinț, elevă în aceeași clasă spune: „Am recitat poezia „Am putea să fim mai buni”, care îmi place foarte mult. Aș vrea să citesc „Copilul din colivie”, pentru că mi s-a părut un pic nostim eroul cărții...”.

Aliona Railean, director adjunct pentru educație și organizatoarea evenimentului, menționează că anual invită în școală câte un scriitor pentru ca elevii să-i cunoască și, dialogând, să îndrăgească literatura. „Am observat că anume cărțile scriitorilor care ne vizitează școala sunt cele mai solicitate în biblioteca școlii noastre”.

„Desigur, interesul față de lectură nu este la toți la fel. Pentru unii, drumul spre bibliotecă e ceva mai dificil. Dintre toate posibilitățile o alegem pe cea care este mai aproape de interesul copiilor. Anume întâlnirile cu scriitorii, astfel stimulându-le interesul pentru carte”, ne-a spus bibliotecara Ana Tiglea.

Cuvinte de recunoștință a avut și directorul instituției, doamna Valentina Goiman: „Ne-am dori ca în școala noastră să crească copii dornici de a cunoaște. Facem tot posibilul ca să promovăm cartea, lectura, bunătatea...”

Andrei Bordian

Meteorul

De cum răsare de după geana zării și până asfințește, Soarele e unicul astru care strălucește pe bolta cerească. Noaptea, însă, imensitatea cosmică scoate la iveală și pe alții, infinit de mulți și imposibil de numărat. Cerul este, pur și simplu, împuzderiat cu stele, mai mari și mai mărunte, mai luminoase sau abia pâlpâind, în pâlcuri sau singuratece. În afară de acești nenumărați aștri, care se fac vizibili grație luminii stelelor din aceeași familie cu Soarele, Universul este împânzit de și mai mulți Meteori. Deși sunt incomparabili mai mici ca o Stea, Planetă, Asteroid, Cometă sau Bolid, Meteorii, la fel, fac parte din familia aștrilor cerești. Mai mult, ei se consideră la fel de importanți și de valoroși, precum tot ce zboară și există în spațiul cosmic, de la fărâmele de praf din cozile Cometelor până la Soare.

Unul dintre Meteorii își urmează calea prin Cosmosul fără margini, însă de cum se dumerește cine este el în acest Univers prinde a privi cu alți ochi la conviețuitorii imensității cosmice. Meteorul își dă seama că pentru a-și remarca individualitatea e stringent necesar să se evidențieze prin ceva. Îi vine un gând să depună eforturi pentru a crește până la dimensiunile unei Planete sau măcar al unui Asteroid, însă pentru o asemenea performanță înțelege că ar trebui să se confrunte cu veșnicia cosmică. Apoi îl găsește ideea de a nu respecta nicio lege a Universului, dar se dumerește că aștrii revoltați de comportamentul său rebel îi vor declina numele pe toată întinderea nemărginită a Cosmosului. Înțelege însă că și această idee este mai mult decât utopică și nu are nicio șansă de a fi realizată. În cele din urmă, se agață de un gând care i se pare cam hazardat, dar cu o oarecare doză de succes.

Deși e mult mai mic decât Asteroidul, care-și are orbita prin preajmă, Meteorul crede că nu-l costă prea mare efort să încerce a-l ataca și, distrugându-l, să-i ia locul. Temerar în nebuna sa intenție, Meteorul se aruncă asupra Asteroidului și din această coliziune cosmică se naște o Cometă. Aceasta pornește în viața ei cerească pe propriul său itinerar, iar Meteorul părăsește orbita Asteroidului și mult mai voluminos își continuă calea. Îmbătat de succes, el se avântă în intenții și mai grandioase, dându-și seama că în ascensiunea sa astrală următoarea etapă pe scara ierarhică este să ia locul vreunei planete. E conștient că, atacând-o și distrugând-o, îi va rămâne să mai depună un efort, poate ultimul, pentru a rămâne pe bolta

cerească în locul Soarelui sau, cel puțin, aproape de el.

Cea mai apropiată Planetă fiind Pământul, cel care semnează în analele cerești cu pseudonimul Terra, Meteorul se aruncă asupra acesteia cu ferma convingere că și de data aceasta succesul îi este hărăzit și asigurat. Atacând Pământul cu viteză cosmică, Meteorul se pomenește în stratul de atmosferă cu care-i protejată Planeta și, la un moment dat, e cuprins din toate părțile de flăcări. O lumină orbitoare se împrăstie în jurul său, străbătând întreaga imensitate cosmică și pe câteva clipe toți aștrii cerești rămân în umbra lui. Meteorul prinde a jubila, extaziat de faptul că i-a eclipsat pe toți, că întreg Universul este umbrat de importanța și valoarea sa. Gloria sa, însă, durează în veșnicia timpului doar o clipită, după care, fără să atingă suprafața planetei, din Meteor se alege doar fumul și pulberea...

De cum răsare de după geana zării și până asfințește, Soarele rămâne același astru care strălucește pe bolta cerului copleșit de întunericul cosmic. Iar noaptea, licăresc alături de el aceleași nenumărate stele, planete și asteroizi. Spectacolul de pe bolta cerească a stelelor căzătoare este unul etern. Exact ca ploaia de meteoriți din Universul artelor frumoase.

Poveștile copilăriei în culori și zâmbete

V-ați întrebat vreo dată unde puteți crea alături și împreună cu un scriitor o poveste? O puteți face la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, participând la activitățile Serviciului Modern de Bibliotecă „Tablet-Picii creează povești”. Au creat povești sute de copii de la multe instituții de învățământ: LT „Minerva”, LT „V.Vasilache”, LT „Principesa Natalia Dadiani”, Liceul de Limbi Moderne și Tehnologii Informaționale „Socrate”, Școala Primară nr.120.

La primul atelier „Scriem împreună o poveste”, copiii s-au echipat cu brățări și papioane și, împreună cu scriitoarea Claudia Partole, s-au teleportat în Lumea Basmelor. Nu a lipsit de la acest atelier nici Muza Creației. Atmosfera din bibliotecă a fost și ea un stimul pentru a crea. Feedbackul și

încurajările din partea scriitoarei le-au dat speranța de a scrie propriile povești. După ce au scris, copiii au venit la cel de-al doilea atelier - „Desenăm și ne distrăm, personaje din povești creăm”. De data aceasta s-au teleportat în Lumea Culorilor. Aici au desenat cu ajutorul aplicațiilor de desen, pe tabletă, eroii și scenele din poveștile create la primul atelier. Astfel, poveștile au căpătat o altă viață sub pensula dirijată de „tablet-picii”. La cel de-al treilea atelier - „Personajele prind grai”, eroii din poveste au prins a vorbi în graiul copilăriei. Cu ajutorul tehnologiilor, vocile expresive și melodioase ale micilor actori s-au transformat în clinchetul florilor de primăvară, în șoapta vântulețului și culorile au căpătat sunet.

După cele trei ateliere de creație și imaginație, copiii au venit bucuroși și nerăbdători, să prezinte și să privească primele lor povești digitale. Certificatul nominal, primit de fiecare participant, este dovada și amintirea plăcută petrecută la cea mai mare bibliotecă din Moldova, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”.

Tamara Croitoru,

**Șef Secția Centrul de Formare
al Bibliotecii Naționale pentru Copii
„Ion Creangă”**

Darul fermecat

Într-o pădure fermecată trăia un vrăjitor bun, pe care îl chema Tomiță. Tomiță avea o pădure minunată. În pădurea vecină trăia fratele lui pe care îl chema Grick și era foarte rău. Aici nu creșteau frunze, era o pădure strașnică și înfiorătoare. Mulți ani a fost așa, până când Grick a primit un dar de la Zâna Toamnă, care era și mama sa. Era cel mai frumos dar care i se putea da unei astfel de păduri: o cutie cu praf magic și apă vie. Când a desfăcut cutia, praful s-a împrăștiat pe toată împărăția lui Grick și aceasta se prefăcu într-o minunăție de nedescris. Când Grick a băut apa vie, pe loc a devenit mai bun și își dori nespus de mult să se împace cu fratele lui Tomiță.

Zâna Toamna a făcut o vrajă și Tomiță a apărut în fața lui Grick. Din acea zi Grick s-a împăcat cu fratele lui Tomiță și nu s-au mai certat niciodată. Acesta a fost cel mai bun dar pe care îl poate avea doi frați. Eu încălica-i pe-o lingură scurtă, să trăiască cine ascultă!

Dorința fulgului

Într-o țară îndepărtată, unde ninge zilnic și troienele erau cât un munte, trăia un fulg visător. Din acest motiv era singuratic și neînțeles de nimeni. Dar avea o dorință mare să-și creeze un frate geamăn exact ca el. Și s-a dus s-o caute pe Regina Zăpezilor.

Chiar la începutul călătoriei s-a întâlnit cu o rază de soare pe care o întrebă:

- Dragă, luminiță, tu ai vreun frate sau vreo soră geamănă?

- Eu am mulți frați și multe surori dar suntem diferiți fiindcă astfel ne simțim mai speciali.

Fulgul mai mersi un pic și deodată simți o adiere dulce. Era vântul.

- De ce ești trist, fulgule?
- Pentru că sunt singur și de asta am decis să îmi caut fratele geamăn. Mă poți ajuta?
- Cu mare drag, dar nu am văzut pe nimeni să semene cu cineva, și nici nu văd rostul.

Apoi s-a întâlnit cu un om de zăpadă și un brăduț, dar nici ei nu au putut să-l ajute. Și iată că a ajuns la Regina Fulgilor. Acolo a văzut o mulțime de fulgi diferiți. Regina care știa de dorința lui l-a îndemnat să-și caute fratele geamăn. În zadar căută fulgul, căci nu putu găsi nici unul întocmai ca el.

Regina îl mângâie și-i spuse blând:

- Fiecare dintre voi este diferit și asta vă face importanți și împreună creați această lume!

Povestea Fulgușorului minunat

Într-o zi friguroasă de iarnă o fetiță pe nume Cristina a ieșit la săniuș. Când a ajuns la parte fulgușorii, au început să țese un covoraș. Din roiul de fulgușori unul s-a desprins. Rătăcindu-se de frățiorii săi, nu știa unde se află. Norocul lui că a văzut cosița Cristinei. Din acel moment fulgușorul minunat și Cristina au devenit cei mai apropiați prieteni.

Veselie mare a fost de atunci! Toată iarna au fost împreună: au mers la săniuș, au făcut un om de zăpadă și au patinat cu prietenii Cristinei. Dar a venit Zâna Primăvară. Fulgușorul i-a promis Cristinei că se vor revedea la iarna viitoare. De atunci în fiecare iarnă fulgușorul minunat și Cristina sunt de nedespartit. Prietenia lor s-a transformat într-o prietenie veșnică.

M-am urcat pe-o sănișoara și v-am spus o povestioară.

